

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravninštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udeje „Katol. tiskovneg“ društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravninštvo: Koroška cesta štev. 5, vspremja naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Današnja številka obsega 8 strani.

Slovenska kmečka kri v naših mestih.

Zadnje ljudsko štetje je pokazalo, da zalaga naša mesta s svežo in zdravo krvjo naš slovenski kmet. Brez našega kmeta bi mesta na slovenski zemlji, posebno ob meji, že zdavno propadla. Prav velikokrat se sliši, da se ozira naša politika preveč na kmeta, da se veliko denarja, ki ga plačajo meščani, uporabi za izboljšanje gospodarstva, prometnih zvez na deželi in da se pri tem meščanstvo premalo jemlje v ozir. Pri tem pa ne pomislijo ti možje, da je kmet korenina, iz katere srka meščanstvo najboljše sokove, brez katerih bi meščanstvo shiralo in se posušilo kakor drevo, ki mu odsečeš korenine. Kmečka kri pomeni za meščanstvo to, kar pomeni za telo čist, svež zrak. Gorje narodu, ki nima več svežega, zdravega kmečkega naraščaja. Njegovi dnevi so šteti in njih bodočnost je med mrljiči.

Ce že veliki narodi obračajo vso pažnjo na kmečki stan, kako bi jo morali še-le mi Slovenci, ki smo eden po številu najmanjih izobraženih narodov na svetu! Naši listi vedno tožijo, da se toliko naših ljudi izgubi v obmejnih, tujih mestih, da se potujčajo in svojemu narodu izneverijo. Imamo vse polno društvo po mestih, ki skušajo našim ljudem ohraniti materin jezik in izdajo se v ta namen velike svote denarja.

Veliko tega truda, dela in denarja pa bi si ta društva prihranila, ako bi se bolj brigala za naše ljudi že na deželi in ne še-le potem, ko se preselijo v mesta. Skrb za naše priseljence v mesta se mora pričeti že na kmetih. Kmeta je treba gospodarsko podpreti, ga izobraziti in vzbuditi v njem narodno zavest, potem ga tudi tuji zrak v mestu ne bo okužil. — Da, naraščanje našega ljudstva v nekaterih nemških in laških mestih je tako silno, da bi utegnilo v kratkem času čisto naravnim potom ta mesta popolnoma posloveniti. — Le poglejmo nekaj številk. L. 1900 je imelo n. pr. od vseh Celjanov 4.062 oseb domovinsko pravico v slovenskih okrajnih glavarstvih, le 1.772 oseb v nemških; istočasno od vseh Mariborčanov 14.645 duš v slovenskih, 5.958 duš pa v nemških okrajnih glavarstvih. V Gorici je stanovalo l. 1905. okrog 5.406 oseb iz slovenskih, le 1.894 oseb iz laških okrajnih glavarstev. Prav tako priseljevanje našega ljudstva opazimo v Trstu. Tu je bilo l. 1900 z domovinsko pravico v slovenskih okrajnih glavarstvih 34.505 duš, v srbo-hrvatskih 18.491, v italijanskih 35.037 (in sicer 13.338 iz Avstrije, 21.699 iz laškega kraljestva). Slovanskih priseljencev v Trstu je torej bilo (leta 1900) 52.996, italijanskih pa 35.037.

Te številke kažejo očitno, da moramo priti Slovencu do velike večine v teh mestih, ako bomo skrbeli za izobraževalno in gospodarsko povzdrogo našega kmečkega naraščaja, ki drvi v mesta, in ga bomo že doma pripravili do tega, da bo tudi v mestih stal na straži za svoje materine pravice.

V Celju smo v zadnjem desetletju narastli od 22'70% na 30'5% (Nemci so torej padli od 77'30% na 69'5%), v Gorici od 20'61% na 36'84% (Lahi padli od 67'80% na 50'57%), v Trstu smo narastli od 16'34% na 29'81%. Rastemo torej navzlic vsemu potujčevanju.

Vsa znamenja kažejo, da priseljevanje našega naroda v ta mesta ne bo padlo, ampak nasprotno še rastlo. Za naš kmečki stan je selitev našega ljudstva v mesta velika rak-rana, a kaj hočemo. Edino sredstvo, da bi naše ljudstvo ostalo raje na deželi, je, da ga izobrazimo in gospodarsko ojačimo, da bo potem vzljubilo svoj rodni dom tako, da ga ne bo lahkomiselnno zapustilo. Naša naloga pa je, da bomo ohranili vse priseljence v mestih svojemu narodu. V ta namen nam more in mora služiti troje: v mesta mora iti že narodno zavedeno ljudstvo, česar deci je treba omisliti potrebne slovenske šole. Naše priseljence pa je treba gospodarsko osamosvojiti.

Na Balkanu.

Balkanski zavezniki so v Londonu podpisali mirovne pogoje s Turčijo. Po teh mirovnih pogojih odstopa Turčija skoro vso evropsko Turčijo v roke balkanskih držav. Le oni kos ozemlja, ki leži med Carigradom, Dardanelami in črto Enos-Midia ostane v la-

sti nekdaj mogočnih Turkov. Propad Turčije nam kaže, da narod, ki si hoče s surovo silo podjarmiti druge narode, nima trajnosti. Osobito z ozirom na Turka se uresničuje hrvaški pregovor: Svaka sila do vremena.

Ozemlje, katero so Turki izgubili, bi si naj sedaj, razun Albanije, ki postane samostojna država, razdelili med seboj balkanski zavezniki. Tukaj pa je zopet buknila na dan starca balkanska nesloga. Kakor smo že v zadnjih številkah poročali, zahtevajo Bolgari za-se del ozemlja nižje od reke Vardar v Macedoniji, ker so se pred vojsko s Srbi tako domenili in določili natančno, katere pokrajine in mesta dobijo Srbi, katere Bolgari. Ker so imeli Bolgari pri Odrinu in Čataldži mnogo opravka s Turkami ter tako niso mogli sami zavzeti vseh pokrajin, ki jim po pogodbi pripadajo, so iste zavzeli Srbi. Sedaj pa Srbi nočejo teh pokrajin več odstopiti, ampak si jih lastijo. Tudi Bolgari nočejo odnehati od svoje zahteve, da so ti kraji vsled pogodbe njihovi.

Tako je razmerje med sosednjima slovanskima državama postalno jako napeto. Nemški listi so pisali, da je vojska neizogibna in če bi bilo šlo po njihovih prerokovanjih, bi med Bolgari in Srbi že morale pokati puške. Tako daleč, hvala Bogu, še ni prišlo. Toda obe državi že imata na stotisoče vojakov na meji. Velevlasti, med njimi posebno Rusija, se trudijo, da bi preprečile vojsko. Tudi balkanski državniki delujejo kolikor mogoče pomirjevalno. Ministrski predsednik Pašič in Gešov sta se v nedeljo, dne 1. junija, posvetovala, kako bi se dosegel sporazum. Sklenila sta, da se sklice sestanek ministrskih predsednikov balkanskih držav, ki naj skuša rešiti preporna vprašanja.

Tudi med Bolgari in Grki se vrše pogajanja glede Soluna. Kralj Konštantin se je baje naveličal prelivanja krvi. Miru si tudi želi Bolgarija, ker je vsled dolgotrajne vojske izmed balkanskih držav največ trpela in najbolj krvavela. Poleg tega ima za hrbtom Rumunijo, ki še ni zadovoljna samo s Silistrijo in malim ozemljem, ki ga dobi od Bolgarije, ampak zahteva še en del Dobrudže. Vsekakor je položaj na Balkanu sedaj še nerazjasnjen in jo pot do trajnega miru še dolga. Na previdnosti balkanskih državnikov je sedaj ležeča usoda slovenskega Balkana!

Črnogorci ne morejo preboleti izgube Skadra in so ga zapustili z gnevom. Te dni so zadnji črnogorski oddelki odšli iz Skadra. Kedaj dobi Albanija svojega kralja, še ni znano. Esad-paša sicer pošilja svoje čete nazaj v Turčijo, zraven tega pa pridno zbira okrog sebe albanske vojake, da bi iz njih napravil dejelno brambo. — Francozi so se dosedaj upirali določitvi južno-albanske meje, kakor sta jo sklenili Italija in Avstrija, da namreč ostane mesto Korica še pod Albanijo in ne pride pod Grško. Sedaj se je tudi Francija udala tej italijansko-avstrijski zahtevi.

Srbi proti Bolgariji in Avstriji.

Srbski ministrski predsednik Pašič, eden najboljših srbskih politikov, je imel dne 28. maja v srbski skupščini (državnem zboru) govor, v katerem je na široko opisal razmire Srbije do Bolgarije in Avstrije ter je tudi označil stališče Avstrije, ki ga zavzema glede delitve zavzetega ozemlja. Ker Avstrija Srbiji ni dovolila, da bi njeno ozemlje segalo do jadranske obale in ker se je Avstrija najbolj zoperstavljalna, da bi dobila Srbija nekaj pristanisč ob Adrijiji, je morala Srbija gledati, da si svoje ozemlje drugod poveča. Radi tega se je Srbija odločila, da obdrži ozemlje ob reki Vardar v Macedoniji, katero bi po pogodbi, pred vojsko sklenjeni med Srbi in Bolgari, pripadal Bolgarom. Srbija zahteva, da se prvotna delitvena pogodba izpremeni v toliko, da dobijo Srbi kot odškodnino za jadransko obal kraje nižje Vardarja. Pašič je v svojem govoru tudi trdil, da je edino Srbija pripomogla Bolgariji do zavzetja Odrina in pokrajin v Traciji (okrožje Odrina). Srbi so dali Bolgarom mnogo večjo pomoč, nego Bolgari Srbam. Kraji ob Vardarju so se odvzeli Turkom skoraj izključno s srbskim orožjem. Radi tega je po Pašičevem mnenju Srbija opravičena zahtevati več zemlje v Macedoniji, nego se ji prizna po predvojskini pogodbi. — Pašičev govor so prinesli skoraj vsi večji evropski listi doslovno. Bolgari so radi tega govorila, ki je bil najbolj naprej proti njim, zelo vznevoleni. Tudi v Avstriji niso vladni krogli sprekli govorila s posebnim veseljem. Pašič je v svojem govoru tudi povdarjal, da si Avstri-

ja s sedanjo politiko ne bo pridobila srca Jugoslovavnov.

Mirovne določbe podpisane.

V Londonu, kjer so se zbrali mirovni odposlanci Turčije, Bolgarije, Srbije, Grške in Črne gore, so v petek, dne 30. maja, končno vendar-le podpisali takozvani preliminarni mir ali mirovne določbe. Razun Bolgarije in Turčije so vse balkanske države zadnji čas zavlačevalne podpis mirovnih določb z izgovorom, da poprej ne podpišejo, dokler se jim ne pripozna pravica, da se bodo smeli tudi zastopniki balkanskih držav udeleževati sej mednarodne komisije, ki se v Parizu posvetuje glede razdelitve turškega državnega dolga in slučajne vojne odškodnine balkanskim državam. Ko se je od strani velevlasti obljudilo, da se ustreže tem zahtevam, so bili tudi Srbi, Grki in Črno-gorci pripravljeni, podpisati mirovne določbe med zavezniki in Turčijo.

Pri podpisu je bil navzoč tudi angleški držajnik Grey. Točno ob 12. uri opoldne so se zbrali balkanski zastopniki, da podpišejo mirovne določbe. Ko so vsi zastopniki podpisali zapisnik, je imel Grey na zastopnike govor, v katerem je izražal upanje, da bo končno vendar-le prisluško na Balkanu do popolnega miru in da se bodo mogle vse balkanske države lepo razvijati. Nato so govorili zastopniki posameznih balkanskih držav. Značilna je bila izjava črnogorskog zastopnika Popoviča, ki je reklo: „Mi smo mir podpisali, toda smo kar le mogoče nezadovoljni z besedilom, ki smo je bili prisiljeni sprejeti. Anglija nam je največji del našega uspeha odvzela, ko nas je prisilila, se odpovedati Skadru. Mi jo zato smatramo za svojo dolžnico. Pričakujemo, da nam izposluje vsaj izpremembo albanske meje, rodovitnega ozemlja in naravnega zveza med Podgorico in Pečjo.“ — Mirovni zastopniki so še ostali nekaj dni v Londonu, na kar so se podali domov. Vest o podpisanih mirovnih določbah s Turčijo je bila v Sofiji sprejeta z veseljem. Sedaj lahko Bolgarija odpokliče svoje vojaštvo od Čataldže ter uporabi svojo armado, če je treba, ob srbsko-grški meji.

Ta dan, ko se je sklenil mir med Turčijo in pa balkanski zavezniki, je bil zgodovinski dan prve vrste, ne samo za Balkan, ampak tudi za celo Evropo. Slovesnost in veliki pomen tega dneva so osobito čutili zastopniki balkanskih držav. Madjarov, drugi bolgarski delegat, se je prekrižal, ko je prijal v roko pero za svoj podpis z besedami: Podpis te pogodbe s Turčijo je za-me svet obred, ker uresničila se je moja mladostna želja, da je srečno postavljen mejnik najvažnejše dobe v zgodovini bolgarskega naroda. In bolgarski konzul Angelov je v trajen spomin shranil pero, s katerim sta Danev in Madjarov podpisala za Turčijo usodepolno, za balkanske narode nadopolno pogodbo. Isto so storili ostali zastopniki.

Evropske Turčije je sedaj pravzaprav konec. Ostane od evropskega ozemlja le še Carigrad z malim ozemljem ter galipolski polotok in nekaj otokov za obrambo Dardanel. Carigrad še sicer ostane glavno mesto Turčije, vendar bo odslej glavna opora Turčije v Aziji.

Srbi in Bolgari se pripravljajo.

Obe državi se skrbno pripravljata na vojsko. Vojski se na obeh straneh pošiljajo na mejo. V Srbiji je bil pretečeni teden ustavljen za več dni osebni in tovorni promet na železnicah, da so bile proste za pošiljanje vojaštva na bolgarsko mejo. Srbi imajo baje zbranih že 200.000 vojakov na meji. Tudi Bolgari zelo hitro z bojnimi pripravami proti Srbom. Za 4 dni je bil ustavljen osebni in blagovni promet na bolgarskih železnicah, da je bilo vojni upravi omogočeno, spraviti dovolj vojaštva in vojnih potrebskih na mejo. Kje stojijo bojni deli nekdaj zaveznikov, sedaj si že precej nasprotnih armad, še ni natančno znano. Glavna bolgarska moč se baje zbira okrog Kostendila in Krive Palanke, druga pa stoji na severo-zahodu blizu srbsko-rumunske meje. Glavni stan srbskih čet pa je baje v Velesu ob Vardarju, kjer je zbranil po poročilih nekaterih listov sedaj že blizu 140.000 Srbov. Druga srbska armada, ki stoji baje sedaj že blizu 140.000 mož, stoji pri mestu Pirot vzhodno od Niša; pri Vidinu blizu Donave pa se zbira tretja srbska armada.

Sestanek v Caribrodu.

V nedeljo, dne 1. junija zvečer sta se v vasi Sukovo pri bolgarskem mestecu Caribrod ob srbski meji

sešla srbski ministrski predsednik Pašić in bolgarski Gešov. Pri sestanku so še bili navzoči srbski poslanik v Sofiji, dr. Spalajkovič, bolgarski poslanik v Rimu, Rizov, in bolgarski poslanik v Belgradu, Tošev. Namen sestanka je bil, da se državniki posvetujejo, kako bi se dal med Srbijo in Bolgarijo doseči sporazum in preprečiti pretečo bratomorno vojsko. Oba ministrska predsednika sta se izredno prisrčno pozdravila in se zaupno pogovarjala več ur. Uspeli tega sestanka je bil, da sta Gešov in Pašić sklenila, naj se sklice sestanek ministrskih predsednikov vseh štirih balkanskih držav, ki naj skušajo vsa sporna vprašanja med zavezniki prijateljsko rešiti. Pašić je baje Gešovu že predložil načrt nove balkanske zvezne na podlagi najoznjajnejšega gospodarskega bližanja med Bolgarijo in Srbijo, ki bi se opirala na vojaško moč med obema državama. Če se pri skupnem sestanku ministrskih predsednikov ne doseže sporazum, bosta sedanji ministrstvi v Bolgariji in Srbiji najbrž odstopili. V tem slučaju bi bil položaj med obema državama še bolj postren in težko bi bilo preprečiti vojsko.

Bolgari in Grki.

Med Bulgari in Grki so se vršile zadnji teden zopet manjše praske. Do večjih bojev ni prišlo. Pristanišče Kavala so Bulgari zaprli z minami, da ne more vdreti grško brodovje v luko. Pred Kavalom je 30. maja križarilo grško vojno brodovje. Grki imajo po poročilih iz Sofije okrog Soluna zbranih okrog 120 tisoč mož, druga grška armada pa se zbira 50 km severno od Soluna. Ta armada ima namen, se pri Venesu zdržati s srbsko armado. Bulgari pa imajo pri Seresu zbranih 80.000 mož. Domneva pa se, da bodo svoje čete, ki so bile dozdaj na galipolskem polotoku in pri Cafaldči, poslali proti Grkom in Srbom, če bo treba. Sicer pa se poroča, da so med Bulgari in Grki v teku pogajanja za dosego miru.

Rezervisti se vračajo.

Kakor smo poročali, so bili vsi najstarejši in nadomestni rezervisti odpuščeni. Mesto njih pa so poklicani mlajši letniki, ki morajo iti v Bosno, Hercegovino in Dalmacijo. Aktivni vojaki v obmejnih posadkah na jugo-vzhodu pa so dobili 12dnevni dopust, da morejo obiskati svoje domače. Na železnicah se vidijo vsak dan vlaki, ki prevažajo mnogoštvene rezerviste v domovino. Na postajah ljudstvo pozdravlja vračajoče se vojake in jih pogostuje. Vojaki veselo ukajo in prepevajo od veselja, da so vendar enkrat rešeni mučne obmejne službe.

Junaški stareci na Tarabošu.

Črnogoreci sicer niso smeli obdržati Skadra, ki so ga zavzeli, toda z junaškim pogumom so se vojskovali zanj, osobito za takomočeno utrjeno goro Taraboš.

Že ko se je začela vojska, ni prijela za orožje samo črnogorska mladina, ampak vsi moški so hiteli pod vojno zastavo. Mnogo Črnogorcev se je vrnilo celo iz Amerike, da se udeležijo osvobodilnega boja. Angleški časnikar Alfonz Courlander piše, da se je razgovarjal s temi ljudmi, ki so svoj čas zapustili domovino, da si preskrbe za življenje potrebnega denarja. Ko so pa čuli, da jih kliče domovina na pomoč, so se zopet vrnilili, da pomagajo uničiti 100letnega sovražnika. Marsikateri od teh junakov počiva sedaj v skupnem grobu okoli Skadra. Courlander pravi, da je bilo med temi ljudmi mnogo starcev, ki so že davno prekorčili 60. leto, pa so klub svoji starosti vzeli puško, napolnili svoje torbe s kruhom in šli v boj.

Bilo je par dni pred zadnjim naskokom na Taraboš. Turški in črnogorski okopi so bili tako blizu, da so se videli za njimi nasprotniki. Med okopi so se razprostirale bodljive žice, ki so zabranjevale uspešen naskok. Treba je bilo te žice odstraniti. V ta namen bi se moral žrtvovati četa vojakov, ki bi po nobiči s pomočjo ročnih granat odstranila žice. Vsakdo je vedel, da se od teh ljudi ne bo nihče rešil, ker so si pale strojne puške med nje gotovo smrt. Kljub temu se jih je mnogo oglasilo, ki so bili pripravljeni, žrtvovati svoje življenje. Med temi so bili tudi oni stari amerikanski Črnogorce, ki so hoteli na vsak način prevzeti to častno nalogo. Svojo zahtevo so utemeljevali z izrekom: „Star človek – življenje brez koristi“. In šli so v tih noči, da izvrše svoje delo. V začetku je bilo vse tiho. Naenkrat pa se je začelo prasketanje in grmenje strojnih pušk. Že so bili junaški starci skoraj na vrhu Taraboša, ko znova zagrmijo turške strojne puške in uničijo hrabre črnogorske starce. Njihovi zadnji klici so bili: Živio! Njihova trupla so ostala na Tarabošu, dokler jih niso po predaji Skadra popolnili svoje torbe s kruhom in šli v boj.

Sv. Lenartu v Slov. gor. za stalno istotam; stalni učitelj in šolski vodja v Virštanju, Fortunat Jelovšek, je imenovan za nadučitelja v Dramljah; stalna učiteljica Karolina Koemut v Selah je prestavljena k Sv. Urbanu; v začasni pokoj je stopila stalna učiteljica Marija Tuma v Makolah; v stalni pokoj sta stopili začasno upokojeni učiteljici Marija Haring in Marijana Vrečko.

* **Razpis službe.** V državni stavbni službi na Štajerskem je razpisano mesto valjaškega aspiranta, oziroma valjača. Lastnorocno pisane prošnje je treba vložiti do 20. junija t. l. pri c. kr. namestništvu v Gradcu. Več se izve pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Mariboru, stavbni oddelek.

* **Sv. Oče** je toliko okreval, da je mogel iti na izprehod po vatikanskih vrtovih. Sprejel je tudi goriškega nadškofa dr. Sedeja.

* **Novi dunajski nadškof.** V nedeljo, dne 1. t. m., je bil v Klosterneuburgu pri Dunaju prelat Fridrik Piffl posvečen za škofa. Slovesnost se je vršila v navzočnosti apostolskega nuncija, nadškofa grofa Scapinelli, dunajskih pomožnih škofov dr. Pflugera in dr. Zschokkeja. Novi dunajski nadškof je bil dosedaj prošt v samostanu v Klosterneuburgu.

* **Lepa zmaga koroških bratov.** V Medgorju na Koroškem so se vrstile dne 24. maja občinske volitve, pri katerih so zmagali Slovenci po zelo hudem boju v 3. in 2. razredu. Občina je bila dosedaj v nemškutarških rokah. Ta zmaga zopet spričuje, da se naši koroški bratje kljub žalostnim razmeram, v katerih se nahaja koroško Slovenstvo, vrlo gibljejo.

* **Hvalevredni dekli v spomin.** Ako najdeš zvesto, ubogljivo, s svojim stanom zadovoljno deklo, deni jo takoj v zlate bukve. V te bukve sliši na prvo stran rajska Urška Kostanješek, ki je 43 let zvesto služila v samostanu č. šolskih sester v Mariboru in je tam umrla, previdena s sv. zakramenti dne 8. majnika v 81. letu svojega bogoljubnega življenga. Bila je mnogoletna tretjerednica in vzgledna družbenica Marijine družbe v Mariboru. Rodila se je pri Sv. Petru pod Sv. gorami. L. 1865 je stopila v službo pri rajnem preč. g. Kosarju, ko so prišli za dekanom v Kozje. Ž njimi je prišla l. 1870 v Maribor. Tukaj so jej, z njenim mil. gospodar preskrbeli službo v samostanu č. šolskih sester, kjer je ostala do svoje smrti. Bila je ves čas ponizna, zvesta, poslušna in skrbna dekla, ki je vkljub visoki starosti vsako jej naloženo opravilo opravila z največjo natančnostjo, skrbeča, kako bi mogoča hiši več koristiti. To je pokazala še na smrtni postelji, ko je sama ugasnila svečo, katero so ji, kakor je prav sodila, prehitro dali v roko. Svetila ji zato večna luč! — Po smrti je pa Bog skromni dekli naklonil čast, kakoršno le redkokedaj doseže kaka imovita gospodinja. Ker je tisto uro, kakor naša Urška, umrla v zavodu č. šolskih sester še č. sestra M. Hortulana (roj. Jedert Domanjko), sta bili obe ranjki na binkoštno soboto popoldne ob 3. uri pokopani. Najprej so zemeljske ostanke rajne č. sestre Hortulane spustili v rakev šolskih sester, potem so pa mil. g. stolni dekan z vso asistenco — bilo je 15 č. mašnikov in blizu toliko gg. bogoslovev — se podali k mrtvašnici, da so od tam v slovesnem sprevodu spremili rajno Urško k njenemu grobu. Naj obe počivata v miru in vživata nebesko veličastvo!

* **Trpljenje prekmurskih Slovencev.** Iz Gornjega Siniha nam piše zaveden Slovenec: Naznaniti moram našemu „Slovenskemu Gospodarju“, kako se nam prekmurskim ogrskim Slovencem godi pod madžarsko vlado. Zasluziti nam ne dajo nič, v druge kraje nasa pa tudi ne pustijo. Zaslедujejo nas kot tatove in zapirajo v temnice. Meseca maja so prišli naši fantje iz Štajerskega domov k sv. birmi. Po sv. birmi pa so se hoteli zopet vrniti na Štajersko, kjer si služijo svoj kruh. Ko so prišli do postaje, pa so jih orožniki prijeli in tirali pred sodnijo. Bilo jih je 18. Madžarska sodnija jih je obsodila v enotedenško ječo in še vsakega na 5 K kazni. Kdor hoče odslej iti na Štajersko, mora dobiti od občine tozadovno dovoljenje, katero mora potrditi tudi sodnija. Taka je naša ogrska vlada. Doma smo brez kruha, drugam ga pa tudi ne smemo iti iskat, kdor pa gre, mora prej presedeti en teden v ječi in še plačati kazzen. Ne bi se čudili, ko bi se kaj takega samo enkrat pripetilo, ampak se godi dan na dan. V Sv. Gothardu je temnica vedno polna. Mislimo, da ogrska vlada nima kruha, zato mora ubogo ljudstvo plačevati kazzen, če si hoče drugod preskrbeti potrebnega kruha. V ječi si mora vsak sam kupiti kruh. Kdor nima denarja, se mora pa postiti.

* **Liberalci v pravi luči.** Da liberalci niso posebno zvesti katoličani, je itak stara reč. Marsikatemu liberalnemu razuzdanemu posebno smrdi neločljivost katoliškega zakona. Liberalci vseh dežel, tudi slovenski, že leta in leta zahtevajo, naj se sveti zakon odpravi in naj se vpelje civilni zakon. S tem hočejo, ne samo zadostiti svojim liberalnim nagnjenjem, ampak hočejo tudi uničiti srečo in mir, ki vladata sedaj v družinah. Ob času volitev liberalci sicer tajijo to svojo zahtevno, a kadar ni volitev, pa vedno pišejo liberalni listi, naj se odpravi svetost zakona. „Slovenski Narod“, glasilo slovenskih liberalcev, posebno liberalnih učiteljev in uradnikov, piše v štev. 121. z dne 30. maja 1913, na strani 3 doslovno: „Naj se odpravi zakrament sv. zakona in naj se nadomesti čisto enostavno s civilnim zakonom“. — Ali more pošteno misle Slovenia biti pristaš stranke, ki ima take nekrščanske nazore?

* **Slovensko gasilstvo.** Na Slovenskem so gasilna društva zelo razvita. Pri nas na Štajerskem obstojijo ta društva skoro v vsaki večji slovenski vasi, posebno na Murskem polju, v Podravju in v Savinjski dolini. Lepo je gasilstvo razvito tudi na Kranjs-

skem. Le žal, da imajo doslej glavno besedo pri gasilnih društvi liberalci in nemškutarji. Na Kranjskem obstoji že dolgo let deželnal gasilska zveza, katero so pa vodili skoro izključno sami liberalci. Dežel. odbor je dajal leto za letom podpore tej zvezi, a ta-le je delila te podpore skoro izključno le onim gasilnim društvom, kjer so bili na krmilu najhujši liberalni kričači. Gospodarilo se je na znan liberalen način: prijevale so se vse mogoče slavnosti, tam se je pigančevalo noč in dan. Sedanji deželnal odbor je radi tega zahteval red v liberalni zvezi ter je izjavil, da ne da več podpore, ako se ne da deželnemu odboru eno odorniško mesto v načelstvu zveze. Nadzorstva pa se liberalci povsod boje kakor hudič križa in zato so zah-tevo deželnega odbora odklonili. Deželnal odbor pa, v katerem imajo naši pristaši večino, je odgovoril, da ustavovi novo deželno gasilsko zvezo ter bo podporo, katero so dobivali liberalci, naklonil novi zvezi. Gasilna društva sedaj v velikem številu obračajo liberalni zvezi hrbet ter pristopajo k novi. Tako se bo kranjskim liberalcem zrušila zopet ena organizacija. Pri nas na Štajerskem veje žalibog po večini gasilnih društv liberalni in nemškutarški duh Pijančevanje, nemškutarjenje, nemško poveljevanje, to so glavne lastnosti takih gasilnih društv, ki imajo liberalce ali nemškutarje v svojem odboru. So tudi gasilna društva, ki res delujejo edino po geslu: „Bogu v čast, bližnjemu v pomoč!“ a malo jih je! Naši somišljeniki naj skušajo v gasilna društva zanesti pravi duh, duh krasanske ljubezni in trenostni!

* **Judežev grob.** „Slovenec“ poročajo z Dunaja dne 3. junija: „Včeraj so se odigrali na osrednjem pokopališču na mestu, kjer počiva truplo vohuna Redla, silno mučni prizori. Sorodniki pokojnikov, katerih trupla leže v isti vrsti kot Redlovo, so zahtevali pod pokopališčne uprave, da izkopljene Redlov grob in pokopljene trupke na čisto samotnem kraju. Ker uprava ni hotela zahtevi ugoditi, je naskočila množica Redlov grob, ga razkopala, opljuvala in oskrunila. Policija ni smatrala za potrebljeno, da posreduje in ukroti množico.“ — Tako sodi ljudstvo izdajalca domovine še po ujegovi smrti.

* **Velika železniška nesreča** se je zgodila v torek zjutraj pri postaji Aussee na Gornjem Štajerskem. Na progi ne daleč od Ausseeja so preobložili tovorni vlak z raznim železniškim gradivom tako, da so odpovedale zavore in je vlak z največjo naglico 5-četrte ure prezgodaj pripeljal v Aussee, kjer je trčil ob tam stojecih tovornih vlakov. Skoro vsi vozovi so se popolnoma zdrobili. Na kraju nesreče je bil naenkrat kup razvalin razbitih vozov, izpod katerih se je slišalo vpitje in klicanje na pomoč. 5 prožnih delavcev, ki so se nahajali na vlaku, je bilo pokopanih pod razvalinami. Z velikim trudem so jih izvlekli na dan. Eden ima razbito glavo, drugi je izgubil noge, tretjemu je odtrgal roko itd. Duhovnik Jerše je težko ranjenim podelil sveto popotnico.

* **Grof Zeppelin,** znani nemški zrakoplovec, je naznanil dunajskemu županu, da pride v času od 9. do 13. t. m. s svojim zrakoplovom na Dunaj, da izpolni obljubo, katero je že l. 1910. napravil našemu cesarju.

* „Alkohol in mladina“ je naslov knjižici, ki stane 4 vin., po pošti 7 vin. Knjižica vsebuje govor predsednika „Svete Vojske“ za Štajersko. Dobí se v Tiskarni Sv. Cirila v Mariboru.

* **Osebna dohodnina.** C. kr. finančno ministrstvo je vnovič preložilo rok za oddajo osebno-dohodninskih in rentninskih davčnih napovedi za leto 1913, in sicer do konca julija t. l.

* **Tržno poročilo.** Nova tovarna špirita v Kolinnu na Češkem je pristopila h kartelu tovarnarjev špirita v Pragi. Ta tovarna izdelala na leto 8000 hl špirita. Kartel namerava letos s 1. avgustom povišati cene finemu špiritu. — Za uvoz krme (zlasti za otroke, oljčne tropine, kromuir, koruzo, seno, slamo in repne olupke iz inozemstva) je uprava državnih železnic znižala prevozno ceno. — Ker židovski trgovci z moko na Ogrskem niso hoteli znižati cene, se uvaža sedaj moka v Dalmacijo iz Češkega. — Iz Dunaja poročajo, da se je vsled ugodnega vremena žitna cena zopet nekoliko znižala, in sicer pšenica za 10–15 vin. pri 50 kilogramih, rž za 15 vin., koruza za 5 vin. in oves za 10–15 vin. — Aprila t. l. je dobila naša država pri uvozu 282 milijonov in pri izvozu 225 milijonov kron colnine. — Na občnem zboru posestnikov avstrijskih premogokopov na Dunaju se je dognalo, da se je lansklo leto pridobivanje premoga za 8'42% zvišalo. — Trgovina z lesom se je vsled sklenjenega miru zopet poživila. Posebno veliko lesa so pa začeli izvazati iz Slavonije in Bosne. — Cene živini so zadnji čas večinoma neizpremenjene. Zadnji teden se opaža mal padec samo pri ceni plemene živine. Kupčija je na naših domačih sejmiščih splošno slaba.

* Za Slov. Stražo je daroval veleč. g. P. Filip Perc, frančiškan v Mariboru veliko število obrabljenih znakov. Istopako je postal tudi g. Anton Vrabl, posestnik v Strmci precejno število znakov.

Marioborski okraj.

m **Maribor.** Marijina družba mladeničev za župnijo Matere milosti se lepo razvija. Pred kratkim se je blagoslovila nova Marijina zastava in križ. Mi mladeniči iz predmestne župnije žal nimamo mladeniče zvez, kjer bi se zbirali, zatorej pa pristopimo vsi k Marijini družbi. K družbi je pristopilo tudi že več mladeničev iz sosednjih župnij. (Opomba uredništva: Mladeniči, ki imate veselje do naših organizacij, pristopite še k mariborskemu Orlu!)

m **Maribor.** Še enkrat opozarjammo mariborske in okoliške Slovence, da bodo prihodnjo nedeljo, dne

8. junija, Nemci prodajali po Mariboru cvetlice v kosti nemški planinski koči na našem Pohorju. Z vsemi vinarjem, ki se ga da v ta nemško-nacionalni namen, se podpira nemško oholost na naši slovenski zemlji. Torej pozor! — Okrajno glavarstvo, davkarija in vsi drugi uradi, ki so se dozdaj nahajali v starem poslopu blizu kolodvora, so sedaj nastanjeni že v novem uradnem poslopu v mestnem gaju. Čudno, da je naše ljubezni okrajno glavarstvo kljub svoji „veliki natančnosti“ preseljiv davkarije in drugih uradov skrajno površno razglasilo po okraju. Ljudje, ki se jim še niti ne sanja o kakšni preselitvi teh uradov, hodijo dan za dnevom v staro uradno poslopu povpraševat, kam so izginili „gospodje“. — Dne 3. junija popoldne je pri kopanju v Dravi v Kristianovem kopališču utonil dijak IV. gimnazijskega razreda, V. Razboršak. Zašel je v valove, ki so ga odnesli.

m **Gor. Sv. Kungota.** Že dopoldne in ves popoldne so v nedeljo, dne 1. junija, ljudje v bližini cerkve ob veliki cesti na travniku g. barona Egger sušili krmo in kosili, kakor v delavnikih. Vršilo se je pa to delo med nenavadno velikim vpitjem in tuljenjem. K vsemu temu pač ni bilo nobene sile in potrebe, ampak se je le skrunil dan Gospodov ter se je vzbujalo pohujšanje med obiskovalci cerkve in sploh pri vseh dobro mislečih ljudeh, ker se je s tem počenjanjem naravnost z nogami teptala tretja božja zapoved in se je tako izzivalno žalil naš verski čut.

m **Jarenina.** V nedeljo, dne 1. junija, je priredilo tukajšnje Bralno društvo s sodelovanjem vrlih Zarjanov iz Gradača veselico, ki je prav dobro uspešna. Najprvo je nastopil govornik Zarjan Lovrenčič, ki je v svojem govoru navduševal ljudstvo, da varuje in goji to, kar nam mora biti sveto, naš materni slovenski jezik. Nato se je predstavljala igra: „Repoštev“ Igralcii so nogodili vloge izvrstno. Med dejanji je zapel domače pevsko društvo pod vodstvom vlc. g. dekana Čižeka marsikatero mično pesem. Po igri se je razvila prosta zabava v gostilni g. Civilaka.

m **Sv. Lenart** v Slov. gor. Prihodnji uradni dan okrajnega glavarstva bo v četrtek, dne 12. junija. Uradne ure se začno ob %10. uri dopoldne.

m **Sv. Lenart** v Slov. gor. Kot odgovor na napad gočovskega liberalnega vodje in njegove žene 1. junija t. l. vpošljem slavnemu upravnemu „Slovenskega Gospodarja“ znesek 4 K, za katere naj blagovoli isto pošiljati ta list enemu obmejnemu Slovencev. Pričkati se z ljudmi te oblike se mi zdi premalenkostno in preneumno. — Ignacij Kurbos, tajnik Posojilnice.

m **Sv. Anton** v Slov. gor. Ob priliki občnega zboru na binkoštni ponedeljek je priredilo naše Bralno društvo veselico z dvema igrami in šaljivim srečolovom. Igra se je vršila v šoli, za kar se mora zahvaliti Bralno društvo krajnemu šolskemu svetu, ki je po prizadevanju svojega načelnika g. Franca Kovaceca enoglasno dal za to dovoljenje. Predstavljal se je igra: „Marijin otrok sem“. Ta igra, zelo poučna in ganljiva, se je od naših vrlih Marijinih družbenic izvajala tako lepo, in naravno, da je gledalci niso mogli dovolj poхvaliti. Naši fantje so nas pa z vojaško burko: „V ječi“ s svojimi izvrstnimi nastopi prav imenito zbabavali. Nasmejali smo se čez mero. V gostilni Rojs se je razvila živahnna dobra volja, posebno ob lepem srečolovu, za katerega je daroval g. Trgovec Tušak veliko število dobitkov. Pošteno zabavo so poveličali posebno še pevci in pevke od Sv. Jurija ob Ščavnici, ki so v velikem številu prihitali k svojim prijateljem k Sv. Antonu. Tudi iz drugih far smo videli mnogo gostov: od Sv. Trojice, od Sv. Bolfenka, posebno pa od Negove, kar je gotovo dobro znamenje za naše Bralno društvo.

m **Ruše.** Zastopstvo Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani je prevzel za ruško župnijo organist v Rušah, g. Slaček. Mi to edino slovensko zavarovalnico kar najtopleje vriporočamo. Zavarujte svoja poslopolja edino pri tej edini naši domači zavarovalnici in se zglasite, če vam poteka zavarovalnina pri drugih, ali če hočete zavarovati svoje premičnine, pri g. Slačku.

m **Fram.** V soboto popoldne je povozil v Račjem Merčinkov hlapец 70letno Nežo Vešnar, posestnico iz Ješence. Splašili so se mu konji. Voz je zdobil desno nogo vrlji ženi. Drugi dan je umrla v mariborski bolnišnici.

m **Prepolje.** Dne 15. maja je po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal Luka Türk. Bil je nad 30 let cerkveni ključar in vedno odbornik občinskega odbora. Bil je tudi član načelstva tukajšnje posojilnice, kakor tudi kmetijske zadruge. Dolgo vrsto let je bil tudi naročnik „Slovenskega Gospodarja“. Vseskozi je bil vrl in blag mož in zato so ga tudi vši ljubili in spoštovali. Naj v miru počiva!

m **Maribor.** Mladenička Marijina družba vabi na veliko gledališko predstavo, ki se vrši v nedeljo, 8. t. m. v prostorih Katol. delavskega društva v Mariboru, Flössergasse 4. Vrli naši fantje uprizore igrokaz v treh dejanjih: „Fernando, strah Asturije“ in burko: „Zdaj gre sem, zdaj pa tje“. Čisti dobiček je namenjen za zastavo mladeničke Marijine družbe. Začetek ob 8. uri zvečer. Pridite!

m Sv. Ana v Slov. gor. Bralno društvo (dekliska zveza) predi v nedeljo, dne 8. junija slovesnost. Ob pol 10. uri blagoslavjanje kipa Srca Jezusovega, pridiguje velečasiti g. dr. J. Hohnjec in sv. maša ter posvetitev dekliske zveze presvetemu Srebu. Po večernicah se vrši v šoli igra: „Marijini otrok sem“ in deklamacija „Dan in noc“. Med dejanji svirajo benedikski tamburaši. K Sv. Ani torej v nedeljo!

m Sv. Benedikt v Slov. gor. Katoliško bralno in gospodarsko društvo pri Sv. Benediktu v Slov. gor. ima v nedeljo dne 8. junija po večernicah svoj redni letni občni zbor.

m Ruše. Podravska podr. S. P. D. vabi na gledališki večer, ki ga pripredi v nedeljo, 8. junija v gostilni Novak. Začetek točno ob 7. uri zvezcer, da se lahko z enajstimi vlakom vrnejo izletniki iz Maribora. Sposed: Mati Mrvarka in njene začarane krave (šaljiv nastop v enem dejanju), Zakonske nadloge (komični nastop s petjem), Stric Jaka (šaljiva igra v dveh dejanjih), Mala oznanila (komični nastop s petjem). Vstopnina: Sedeži prvih treh vrst 1 K, ostalih vrst 80 vin., stojišča 60 vin. Ker je čisti prebitek namenjen za zgradbo novega razglednega stolpa poleg Ruške koče se preplačila hvaležno sprejemajo. Pridite!

m Tinje pri Slov. Bistrici. Dne 8. junija ob 8. uri popoldne bo čebelarski shod pri čebelnjaku Fr. Ačko. Na ta shod pride g. J. Juranič, učitelj umnega čebelarstva.

Ptujski okraj.

p **Ptuj.** V soboto, dne 31. maja, je umrla Ana Potočnik, soproga trgovca Potočnika. Pogreb se je vršil v nedeljo popoldne ob 8. uri, katerega se je udeležilo obilo ljudstva. N. v. m. p.! — Pri parni tovarni g. Celotija se je ponesrečil pri stroju za strešno opeko vrl katoliško-narodni mladenič, član Mladeniške Marijine družbe, Al. Božičko. Sedaj je v ptujski bolnišnici. Vrlemu mladeniču želimo, da bi kmalu ozdravel.

p **Ptuj.** (Oni ljudje, ki širijo med naše ljudstvo „Stajerc“ in šnops, se zelo trudijo, da bi spravili v naše kraje kolikor mogoče mnogo lutrovcev. Tako imamo sedaj v Ptiju v enem delu mesta že celo lutrovsko naselbino. Kako vse drugačni so bili nekdanji starci ptujski Nemci. Moj stari dedek so mi pravili, kako so ptujski Nemci nekdaj spoštovali Slovence, sovrašča niso poznali. A danes! „Ljubijo“ nas samo tedaj, ko jim nosimo denar, sicer pa se Slovenec niti pokazati ne bi smel. Stari Ptujčani so bili verni katoličani, so radi zahajali v cerkev, a dandanes so mnogi katoličani samo radi „kšefta“. Res žalostno!

p **Krčevina** pri Ptaju. Tukaj je zadnji ponедeljek umrl posestnik Valentin Gomilšek, oče č. g. Fr. Gomilšeka, župnika pri Sv. Petru na Medvedovem selu, v 73. letu svoje starosti. Pogreb je bil v sredo. Blagi pokojnik se priporoča v molitev. Naj v miru počiva!

p **Sv. Urban** pri Ptaju. Shod S. K. Z., ki se je vršil v nedeljo, dne 1. junija, pod milim nebom pred cerkvijo, se je zelo lepo obnesel. Udeležba je bila zelo lepa. Shoda se je udeležilo okrog 150 mož in mladeničev ter mnogo zavednih deklet in žen. Predsednikom shoda je bil izvoljen Vekoslav Hameršak, podpredsednikom pa župan Belec. Naš državni poslanec Miha Brencič nam je v poljubni besedi poročal o političnem položaju in o državnem zboru. Gospodu poslancu, ki se tako skrbno poteguje za naše pravice, kakor tudi njegovim tovarišem, smo izrekli zahvalo in zaupanje. Za Brencičem je govoril Fr. Žebot o organizaciji K. Z., priporočil njen kolezar, ki izide letos ter je obrazložil tudi pomen obstrukcije naših poslancev v Gradcu. Zbor je enoglasno odobril postopanje naših deželnih poslancev in izrekli željo, naj vstrajajo v pravičnem boju, dokler se nam ne dajo naše pravice. Z zahvalo na govornike in zborovalce je nato zaključil predsednik lepo uspelo zborovanje.

p **Trgovišče.** Dne 30. maja smo spremili mladoženo Klemenčič k zadnjemu počitku; zapušča moža in 7 nepreskrbljenih otrok. Pred kratkim pa smo pokopali fanta Antona Šoštarič, ki je bil ud Marijine družbe, ud gasilnega društva ter obenem tudi ud domače godbe; ponesrečil se je pri velikonočnem streljanju ter moral iti vsled tega v prerani grob. Na novo je pristopil k gasilnemu društvu sin obče spoštovanega občinskega predstojnika Jožeta Skuhala. Upamo, da nobi naše društvo še v kratkem času mladih udov, in zato gre vsa čast podnačelniku Blažu Skuhala, ki si v tej reči največ prizadeva.

p **Ormož.** Okrajni odbor v Ormožu nam naznana, da obcestnih napisov v Mihalovcih ni dal napraviti okrajni odbor, ampak občina Velika Nedelja, dvojezičen napis v Ormožu za cesto k Sv. Tomažu pa obstaja že iz poslovne dobe prejšnjega odbora.

p **Ormož.** Prejšnjo nedeljo in pa ponedeljek smo imeli v svoji sredi prevzvišenega g. nadpastirja. K nam se je pripeljal od Sv. Tomaža. Cela cesta, koder se je škof vozil, je bila okrašena deloma s slavoloki in zelenjem. Na meji župnije je sprejela g. knezoško velika množica ljudstva in so se mu poklonili župani ormoške župnije. Tukaj je tudi g. knezoško pričakovala slavna častna straža na konjih pod vodstvom g. Mastena ter ga spremila v mesto. V mestu pri nemški šparkasi je bil zopet postavljen slavolok ter je tukaj sprejel prevzvišenega vlč. g. župnik; za tem so mu poklonili okrajni sodnik Pupacher v imenu sodnije, nekateri člani občinskega odbora in občinskega zastopa, gg. dr. dr. Žižek in Petovar v imenu okr. zastopa, šolska mladina vseh treh šol in g. Vtičar v imenu humskih veterancev. Nato je bil vhod v cerkev, na kar se je vršila izkušnja otrok iz krščanskega nauka. V ponedeljek se je pričelo sv. opravilo ob 8. uri ter je najprvo prevzvišen daroval sveto mašo na kar je stopil na prižnico ter vkljub utrujenosti z mladeničko živahnostjo razlagal vernim poslušalcem o sedmih darovih sv. Duha. Za tem je bilo birmanih okoli 600 otrok. Omeniti moramo še krasno baklado, katero je pred ormoškim župniščem v čast nadpastirju priredilo humsko veteransko društvo skupno z godbo hardeškega gasilnega društva v nedeljo zvečer, ki je g. knezoško izvabilo, da se je z vsem svojim spremstvom podal venkaj med ljudstvo,

katerega se je nabrala velika množica. G. knezoško je vsakega godca še posebej ogovoril ter g. kapelniku Serajniku izrazil svojo zahvalo.

p **Središče.** Umrl je dne 30. maja g. Ivan Kočev, bivši deželni poslanec, večletni središki župan, podnačelnik okrajnega zastopa in odbornik različnih narodnih društev. N. v. m. p.!

p **Zetale.** Naš predobor in od vseh ljubljeni gospod župnik nam je zbolel, zavoljo tega žaluje cela fara. Gospoda kaplana pa, ki ne stori nikomur nič žalega, ampak, kar smo vsi prepričani, zvest izpolnjuje svoje dolžnosti, bi pa radi naši liberalci, katerih pa hvala Bogu ni veliko, odpravili iz Žetala. Pa bodi prepričan, ti vodja liberalne stranke, da če bi se pobrali podpisi glede gospoda kaplana, kakor si jih ti pobiral proti njemu, bi bil ti s svojimi podpisi stokrat poražen. — S podporo, katera se je tukaj delila trem občinam po škodi zaradi lanske toče, ljudje niso zadovoljni. Več posestnikov, katerim toča ni napravila nobene ali vsaj ne mnogo škode, je dobro ravno toliko podpore, nekateri še celo več, kakor tisti, kojim je toča uničila vse. Kdo je tega krv, se ne ve. Trpke besede se slišijo proti nekaterim gg. županom.

p **Ormož.** Podružnica štaj. kmetijske družbe Ljutomer, Ivanjkovič, Ormož in Sv. Bolenč — Sv. Miklavž priredijo v nedeljo, dne 8. junija t. l. poučno potovanje po ljutomerskih goricah pod vodstvom gospoda deželnega vinorejskega pristava Anton Puklavec. Odvod je ob 7.30 uri zjutraj od gostilne gospoda Franc Seršen v Ljutomeru v Slamnjak čez vinograde gospodov baron Neubauer, Filipič, De Senibus, Krajnc, Grešovščak, grof Lamberg, kjer se vidijo cementni sodi, Kodolči, Cuber, Kleinošček in Jeruzalem. Pri vinogradu gospoda grofa Lamberga se vrši predavanje o sedaj potrebnih opravilih v vinogradih, istotako tudi pri Jeruzalemu. Ob 11. uri priljubno dopromo v Jeruzalem in je tam enourni odmor. Tam pogledamo vinograde gospoda Fischerauerja, ter gremo čez vinograde gradiščne Hrastovce, gospode Hintze, gospoda Zadravec, Slajnača vas, nemškega viteškega reda po Serofu, mimo goric gospoda Zadravec in grofa Wurmbrandt k Stampingji v Vizmetince. Tja pridemo okoli 3. do 4. ure popoldne. Na tej poti se vrši predavanje v Slajnči vasi pri vinogradu gospoda Zadravec. Vinogradniki, udeležite se tega pohoda mnogoštevilno! Naročite pa tudi svojim vinicarjem, da se zlasti predavanje udeležijo.

p **Slatina.** Posojilnica v Slatini vabi s tem vse člane na letni občni zbor v nedeljo, dne 15. junija ob 8. uri popoldne v župnišču pri Sv. Krizi. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobrenje računskega zaključka za leto 1912 in razdelitev čistega dobička. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Sprememba pravil. 5. Slučajnost. Ako ta občni zbor ne bil sklepán, se po § 35 sklice drugi občni zbor na pondeljek, 7. julija ob pol 8. uri zjutraj na istem mestu in z istim dnevnim redom, ki sme brez pogojno sklepati. Načelstvo. 741

Ljutomerski okraj.

1 **Ljutomer.** Žito, kar ga ni pobrala zima, lepo kaže. Če ne bo ledene zrnja, bomo imeli dovolj kruheka. A bolj slaba bo za denar. V vinogradih še ni tako slabo, kot se je na prvi hip po pozobi mislilo. Kavrnkov je les zelo mnogo nastavil, posebno poznejše vrste. Glede rasti pa je letos trta že 14 dni naprej. — Na Murskem polju imamo več skritih liberalcev, ki lepo počasi napeljujejo vodo na svoj liberalni mlin. Tam blizu Vučje vasi je nekdo, ki na podlagi „gospodarstva“ vedno na tihem hujška proti naši stranki in pripravlja tla za liberalne Celjane. Slični ljudje so posejani tudi po drugih krajih, posebno v Ljutomeru in okolici. Naloga Kmečke Zveze bi bila, da pridi večkrat shode v naših krajih, pa se bodo liberalni zračni gradovi na Murskem polju porušili v prahu.

1 **Ljutomer.** Zadnje občinske volitve so nam zopet jasno pokazale, kateri trgovci v Ljutomeru so slovenski. To so Sršen, Vršič, Herzog in Schneider. — Podpirajmo jih!

1 **Sv. Jur** ob Ščavnici. Pri nas je povzročil požar v kratkem času veliko škodo. Pred par leti je zgorzel škedenj g. Lajha v Kupetincih, dne 17. maja zgorelo je gospodarsko poslopje I. Lap v Murščaku, 27. maja zjutraj pa gospodarsko poslopje J. Stramič v Stanežincih. Ja pač hudo za nas kmete, kajti lesa je že sedaj zelo malo, a v par letih ga ne bo skoro nič. Operke je seveda dovolj, ker imamo na Murskem polju več opeskarn. — Opozarjam naše posestnike, da previdno stražijo svoja poslopja, da pride zločinec na beli dan!

1 **Pri Sv. Juriju** ob Ščavnici sta se dne 2. t. m. poročila Anika Gorički in Franc Peršak, oba z Jamne. Novoporocenca mnogo sreča!

1 **Ljutomer.** Dekliška zveza ima v nedeljo, dne 8. t. m. po večernicah svoje mesečno predavanje. Pridite v obilnem številu!

1 **Sv. Kriz** na Murskem polju. Dekliška zveza Bralnega društva uprizori v nedeljo, dne 8. junija t. l. takoj po večernicah v Slomškovih dvoranah gulinjivo versko igro „Dve materi“. Na vsporedu so tudi pjeske točke. Vstopnina: sedeži po 1 K, 80 in 60 vin., stojišča po 40 vin. K najboljši udeležbi vabi odbor D. Z.

1 **Kmetijska podružnica** v Vučjavi priredijo v nedeljo dne 8. junija zborovanje in sicer v Veržeju po rani sv. maši v gostilni Al. Seršena. Govoril bo strok. učitelj Jos. Zidanšek o pridelovanju in spravljanju krme ter o koristi pašnikov.

Slovenjgraški okraj.

s **Remšnik.** Dne 31. maja smo spremili k zadnjemu počitku vrlega moža Mihaela Milchberger, ki je bil vedno zvest pristaš slovenske katoliške stranke. Rajni je bil več let župan in okoli 40 let občinski odbornik ter je kot tak vedno delal v blagor naše občine. Bil je tudi mnogo let cerkveni ključar pri tukajšnji župnišči cerkvi. Škoda, da s starejšimi možmi izumirajo plemeniti in značajni možje in nimajo njih vrednih naslednikov. Naj počiva v miru! — Dne 31. maja popoldne so se pridrvili črni oblaki čez Radl in so dali dolgo pričakovanega dežja. Med nevihto se je pa žal pripetila velika nesreča. Udarila je strela v gospodarsko poslopje Ignacija Zavratnik, p. d. Gor. Breznik na Breznom vrhu in ga upepelila. Tudi ena krava je mrtva. Posestnik ima škode do 8000 K, a zavarovan je bil samo za 1800 K. — Treska in hudega vremena reši nas, o Gospod!

s **Paška okolica.** Marsikdo je gotovo že rekел: „Pačani so pa zaspani ljudje, nič se še ne gibljejo!“ Pa v zadnjem času ne veljajo več te besede, ker tudi mi smo se prebudili iz dolgega spanja. Imamo že lepo število raznih društev, a kar bi bilo najbolj potrebno za našo župnijo, tega pa še nimamo, namreč mladeničke in dekliske zveze. Žal, da nimamo za to podjetnih ljudi. — Letina se pri nas drži nekako srednje poti. Lahko bi se bili z njo hvalili, da ne bi bilo spomladi pozebe. — Srčno vas pozdravlja mladenka, ki je bolj vajena motike, kakor pa peresa.

Konjiški okraj.

k **Konjice.** Dne 31. maja bi si naj bil okrajni zastop izvolil svojega načelnika in odbornike. 33 udov zastopa je bilo navzočih. Nemški ločki graščak Possek je dobil 16 glasov, Kupnik tudi 16, dva listeka pa sta bila prazna. Pravijo, da je eden Possekove stranke nalašč oddal dva listeka zanj. Ker je bilo navzočih 33, a oddanih glasovnic 34, se je sklenilo, da se še enkrat voli. Med 10minutnim odmorom pa so se Possekovi pristaši premislili in odšli ter tako napravili sejo nesklepno. Na njih migljaj sta namreč odšla tudi Slovence: Clarici in Winter. Ostalih 18 je bilo za en glas premalo, na kar je c. kr. komisar sejo kot nesklepno zaključil. — Kdor to poročilo pazno prečita ter pozna razmere, si pač lahko sam napravi sodo ob imenovanih Slovencih, ki jih „Slovenski Narod“ pristeva, „možem z odličnim nastopom naprednega duha“. Delata obštrukcijo, dasi Winter vedno zagotavlja, da je za mir in slogan. Winterjeva občina v Zrečah se je baje izrekla za delamožnost deželnega zborova, Winter sam pa obštruirja v okrajnem zastopu, ker ne gre po njegovi volji. Si bomo vse zapomnili.

k **Zreče.** V nedeljo zjutraj je g. potovalni učitelj razlagal o nekaterih pripomočkih o gozdarstvu. Popoldne pa je zborovala Mladeniška zveza, govoril je Albin Sadek.

k **Sv. Jernej** pri Ločah. Tudi pri nas dobro napredujemo, pa ne v pisančevanju, ampak v čitanju časnikov. Pridno si naročujemo naše časopise, posebno pa po „Slovenskega Gospodarja“. Toda veliko je pri nas še hiš, ki bi si ga lahko naročile. Zatorej Jernejčani, naročimo si „Slovenskega Gospodarja“! Ubogi ptujski „Štajerc“ ima le še nekaj zagrizenih nemčurških naročnikov, katere pa se lahko na prste ene roke našteje. Bralno društvo tudi lepo napreduje ter ima že precejšnje število udov, med katerimi je največ deklet. Fantje, posnemajte jih! — Dolgo se že goji misel, da bi se vse poštene mladenke naše okolice združile v močno zvezo, v kateri bi se izobraževalo. To je deklet, fantje, korajno naprej!

Celjski okraj.

c **Celje.** K letošnjemu izpitu na orglarski šoli se je oglašilo 7 tretjetletnikov in sicer: Brglez J., Krovovšek A., Podgornik J., Rajnik Fr., Satler V., Sodec R. in Sredenšek Fr. Petero učencev je s službami že oskrbljenih. Dan izpita se pravočasno naznani.

c **Celje.** Dne 26. maja se je vdrl pri okrajnem sodišču strop, tako, da morajo sodnike in pisarniško osebo premestiti. Okrožno sodišče mora uradovati v prostorih stare deške sole.

c **Celje.** Svinjska koža ga je izdala. Pred celjskim porotnim sodiščem je bil neki Franc Pirš obsojen na 2 leti težke ječe. Meseca decembra lanskega leta ga je neki posestnik v St. Lenartu prenočil, za kar mu je imenovan postopč ponoči ukradel par kilovinski masti in mesa. Drugo jutro pa je opazil gospodar na razprosterti svinjski koži sledove nog, ki so izdale nespametnega tata.

udaril s kolom po glavi ter s tem dal povod, da so se začeli drugi klati z noži. Posledica je bila, da so enega fanta na roki jako močno ranili. Stvar ima v rokah e. kr. sodišče v Gornjem Gradu, ki bo glavne krivce primerno poučilo, kako je treba ravnat z drugimi. To je slabo znamenje za našo vas, pa saj se tudi daleč na okoli toliko ne pijnanje nego tukaj. Celo nekatera dekleta posedajo po gostilnah. Poštano dekle se raje poslužuje dobrih knjig, ki donašajo mnogo več sreče, nego gostilniško govorjenje. Mladina, v krščanska društva! Izobrazba je najboljše orodje za srečo!

c Šmarje pri Jelšah. Lep shod je v nedeljo, dne 25. maja, priredilo tukaj Katoliško slovensko politično društvo za šmarski okraj. Prvi je poročal poslanec Vrečko, zakaj ne smemo odnehati od obstrukcije. Isto vprašanje je pojasnilo še z nadaljnimi prepričevalnimi dokazi poslanec Pišek, ki nam je tudi razložil silno žalostni politični položaj. Uboga Avstrija, kako te vodijo v propad svoji nemško-madžarski voditelji! Ta vzdihljaj se nam je nehote izvile iz prsi ob poslancevem poročilu. Zborovalci, ki so zastopali 7 župnih šmarskega okraja, so stavili na poslanca razna vprašanja in prejeli zadovoljiva pojasnila. Resolucije so bile sprejeti tri: 1. Naši poslanci naj vstrajajo na obstrukcijo, ker se novih volitev ne bojimo. 2. Obsodi se sedanja protislovanska politika. Vsi narodi naj dobre svoje pravice, Jugoslovani pa posebno jugoslovansko, državnopravno skupino. 3. Šolske stavbe se naj ne razširjajo, dokler ni vpeljan poldnevni pouk. Predsednik shoda, župnik Gomilšek, poda zborovalcem več primernih navodil za bodoče delo. Odbor društva je ostal stari, nov je le tajnik, kaplan A. Pučnik. Zelo poučno 2urno zborovanje je vse udeležence močno zadowljilo.

c Laško. V nedeljo, dne 18. maja, se je vršil v pivnici par. 9 občni zbor tukajšnje Hranilnice in posojilnice, ki je bil neprizakovano dobro obiskan. Se celo od nemške stranke so nas počastili trije špiceljini. G. Pušenjak je v lepo osnovanem poljudnem govoru razpravljal o denarnem gospodarstvu v državi in deželi, dokazal na podlagi številki od zadnjih petih let, da postaja Hranilnica od leta do leta močnejša. Predloženi račun za 1. 1912 je bil soglasno sprejet in odobren. V načelstvo je bil na novo izvoljen kmet Anton Lapornik, v nadzorstvo pa Luka Kačič in Miha Hrastnik.

c Sv. Jurij ob juž. žel. Dne 8. junija je za mladino važno zborovanje v gornji dvorani Kat. doma. Dr. Kovačič iz Maribora bo na podlagi sklopičnih slik predaval o škodljivosti alkohola za človeško telo. Ker se še v Št. Jurju grozodejstva alkohola niso slikala v luti vede in izkustva, prizakrje se velika udeležba. Vstop vsakemu prost.

c Sv. Ema. Občni zbor Kmetijskega društva se vrši 13. julija. Govoril bo na njem g. nadrevizor Pušenjak. Natančen spored prih.

c Sv. Peter na Medvedovem selu. Tukajšna dekliska zveza pridi v nedeljo 8. in 15. junija ob 3. uri pop. predstavo lepe Marijine igre v 5 dejanjih „Na Srcu Marijinem“ in sicer v prostorih župnišča. Domačini in sosedje pridite jo gotovo pogledat!

c Šmarje pri Jelšah. V nedeljo, dne 8. junija se vrši pri Habjanu ob 3. uri pop. redni občni zbor kmečke hranilnice in posojilnice v Šmarju. Govoril bode nadrevizor g. Pušenjak. Vsi, ki se zanimajo za naše dekarne zavode, pridite na shod!

Brežiški okraj.

b Brežice. Liberalci, združeni z nemškutarji in sociji, se skušajo zadnji čas utihotapiti skoro povsod v občinske odobre, naše ljudi pa hočejo izpodriniti. Ti združeni naši nasprotniki delajo po vsem Posavju po skupnem načrtu. Občine bi nam radi iztrgali. Možje Posavčani, ki kaj držite na svoje dobro ime in poštost domačega okraja, ne dajte se komandirati od teh ljudi, ki drugega ne znajo, kot zabavljati čez duhovnike in zapravljati javno premoženje. Postavite se povsod pri občinskih volitvah na noge!

b Rajhenburg. Predno se naši liberalni vodje Sokola zgražajo nad g. župnikom, ki je baje svaril očete, naj ne puste svojih sinov v njihovo družbo, si naj prečitajo oni češki sokolski list, ki je označil mišljenje Sokolov z besedami: „Kar Čeh, to Sokol, kar Sokol, to antikrist“. Menda niso tako kratke pameti, da bi pričakovali, da bo kak župnik delovanje antikristov pospeševal.

b Kozje. Vinska trta se kljub zadnji pozobi le po razvija. Kolikor je ostalo še očes nepozebljenih in zdravih, imajo mnogo rodovitnih kavrnikov; pa tudi podočki kažejo precej rodovitnih grozdnih nastavkov. Na listju se je pojavila neka čudna bolezen, ki jo naši vinogradniki ne morejo spoznati. Listje je od beline nekako oparjeno in mehurčasto ter od spodaj z belimi dlakami preraščeno. Eni trdijo, da je to vsled mraza, drugi, da je neka vrsta nove bolezni, slična peronospori. Dobro bi bilo, da bi vinorejski veščak natančno opisal ta pojav bolezni, ki je tako razširjen po naših vinogradih.

b Dolie. Tudi mi slovenski davkoplăevalci se strinjam s kozjanskim dopisnikom in odločeno protestiramo proti novi nepotrebni novotariji kozjanske davkarije in davčnega oddelka v Brežicah, da bi nam posiljali opomine za hišni, osebni, obrtni davek itd. po pošti in še te morebiti v nemškem jeziku; to bi pa že bilo več ko preveč! No, to bi bilo res lepo za nas davkoplăevalce, ki smo prideljeni raznim sosednim poštam, da bi še sami morali iskati opominske listke po poštah. Ta nepotrebna novotarija pomenja, da smo pripuščeni na milost in nemilost samim sebi, kar pa vsakdo ve, da to ni prav; saj so uradniki nastavljenci za nas in ne mi za uradnike. Pri nas v hribovitih krajih že iz te moke ne bo kruha, da bi mi sami hodili na pošte po „opomine“ eno, dve ali še več ur da-

leč hoda. Pa vsaj vsega tega ni potreba, saj plačamo davek radi, pa če že ni drugače, tudi opominske stroške, samo, da dobimo opomin na dom pravočasno. Tukaj stavi priprost kmet vprašanje na komisarija Fišerederja in davkarijo: Ali ni bilo prej veliko bolje, ko so se opominski listki ob določenem dnevnem roku vsem davkoplăevalcem po občinah redno dostavili in še morebiti pomote istočasno popravile, kakor pa sedaj. Marsikateri opomin bo splesnil na pošti v teku več tednov. No, se bo videlo, kakšen bo odgovor na stavljeno vprašanje!

1·36 do K 1·46; nemške pitanske svinje od K 1·44 do K 1·50; ogrske pitanske svinje Ia od K —— po K ——; ogrske pitanske svinje IIa od K 1·42 do K 1·68; mesne svinje od K 1·40 do K 1·55; bosanske pitanske svinje, suhe, od K 1·24 do K 1·30; ovce od K —— do K 1·—; koziči v jagneta od K 6·— do K 10·—. Kupčija slaba, cene nazadujojo.

Najnovejše.

Državni zbor. V torek se je začela v državnem zboru glavna razprava o novem davčnem načrtu. Po govorih poročevalcev dr. Steinwenderja in Mikla je prišlo med socialnimi demokrati in Nemci do prereka, ker socialni demokrati nasprotujejo davčni predlogi. — Poslanec dr. Verstovšek je vložil interpelacijo na justičnega ministra Hohenburgerja glede odloka celjskega okrožnega sodišča na vse župnije, o katerih se zahteva, da morajo občevati s sodnjami le v nemškem jeziku. — Koncem seje se je oglasil z vprašanjem na predsednika poslanec dr. Verstovšek k besedi in zelo ostro govoril o čudnih sodnijskih razmerah na Spodnjem Stajerskem in Koroškem.

Zimede na Ogrskem. Sodišče v Budimpešti je po večdnevnih razpravah bivšega državnega tajnika Desyja, ki je očital ministrskemu predsedniku Lukaču, da je največji goljuf v Evropi, oprostilo. Ogrska država mora plačati več tisoč kron sodnih stroškov. Med sodno razpravo se je po raznih pričah potrdilo, da je Lukač res opeharil državo za več kot 4 milijone kron v svoje strankarske namene. Razsodba v tej zadevi je vzbudila ne samo na Ogrskem, temveč tudi po vsej Evropi, ne malo razburjenje. Ministrski predsednik Lukač je ves razburjen vil roke, ko se mu je poročalo o izidu obravnavne in je rekel: „Strašno! Kaj takega nisem pričakoval!“ Lukač je nato sklical ministrski svet, v katerem se je sklenilo, da celo ministrstvo odstopi. Ogrska opozicija je sprejela vest, da je Desy oproščen, z velikim veseljem na znanje. Slovani na Ogrskem, posebno pa naši bratje Hrvatje, ne bodo jekali za Lukačem, kateri nosi glavno krivdo, da so se **Hrvatom odvzele pravice.** Včeraj je prišlo v ogr. državnem zboru do kravne rabuke. V zbornici so prišli tudi poslanci manjšini, ki so proti Lukaču vpili: „Tat, goljuf!“ Nastal je velik krik in šunder. V tem pride v zbornico straža. Gero je vdaril poslanca H. derwaryja s sabljo po glavi. Poslanec se je ranjen zgrudil. Nastalo je splošno razburjenje. Straža je razgrajajoče poslarce s silo spravila iz zbornice. Lukač je nato naznanih svoj odstop. Državni zbor je do 11. junija cogoden.

Deželnozborške volitve na Moravskem se začnejo v nedeljo, dne 8. junija. Volilni boj med strankami, katerih je v celi deželi nad 10, bo zelo hud. Češki liberalci, agrarci in socialni demokratje, so sklenili medsebojno zvezo proti katoliški stranki. Bratci se najdejo povsod!

Na Balkanu. Sestanek vseh štirih ministrskih predsednikov balkanskih držav se bo baje vršil čez 14 dni v Solunu ali v Belgradu. — Turčija pošilja svoje vojaštvo s Čataldčem in Galipolija domov. — Bolgarsko ministrstvo Gešov je odstopilo.

Slov. Gradec. Umrl je včeraj, dne 4. junija, tukajšnji poštar, gostilničar in posestnik, Ernst Goll.

Graško tržno poročilo.

Sejem z rogočo živino dne 29. maja 1913. Cena je bila za 100 kg žive teže: klavni voli, tolsti 96—110 kron (izjemoma — kron), poltolst 86—94 kron; suhi od 76—84 kron; voli za pitanje od — do — K; klavne krave, tolste od 72—88, poltolste od 50—72, suhe od 42—52, biki od 72—96, dojne krave do 4. teleta od — do — K, čez 4. teleta od — do — K; breje krave od — do — K; mlada živila od 74 do 98 kron. Kupčija slaba, cene nespremenjene.

Cena klavne živilne za 1 kilogram: teleta od K 1·52, K 1·76; teleta Ia (izjemoma cena od K —— do K ——); mlade svinje od K

1·36 do K 1·46; nemške pitanske svinje od K 1·44 do K 1·50; ogrske pitanske svinje Ia od K —— po K ——; ogrske pitanske svinje IIa od K 1·42 do K 1·68; mesne svinje od K 1·40 do K 1·55; bosanske pitanske svinje, suhe, od K 1·24 do K 1·30; ovce od K —— do K 1·—; koziči v jagneta od K 6·— do K 10·—. Kupčija slaba, cene nazadujojo.

Ime pridelka	Gradec	Maribor		Celje		Ptuj	Ormož
		K	v	K	v		
Pšenica	50 kilogramov	12	—	10	50	12	20
Rž		11	—	9	50	8	50
Ječmen		10	50	10	—	9	50
Oves		11	50	10	50	12	—
Koruza		10	50	10	25	11	50
Prosò		9	—	10	50	16	—
Ajda		11	—	9	50	10	—
Seno sladko		4	—	4	—	3	40
„ kislo		4	25	—	—	2	40
Slama		8	10	2	25	2	—
Fizola		18	50	—	—	11	50
Grah		—	—	—	—	60	—
Leče		—	—	—	—	60	—
Krompík		—	—	—	—	08	—
Sir		—	—	—	—	40	—
Surovo maslo		—	—	—	—	2	50
Maslo		—	—	—	—	1	80
Špeh, svež		—	—	—	—	1	70
Zelje, kislo		—	—	—	—	24	—
Repa, kisla		—	—	—	—	20	—
Mleko	1 liter	—	—	—	—	24	—
Smetana, sladka		—	—	—	—	96	—
„ kisla		—	—	—	—	96	—
Zelje, 100 glav		—	—	—	—	—	—
Jajce, 1 kom.		—	—	—	—	06	—

POZOR! Pretekt bo že skoro pol leta, a še niso vso naročniki obnovili naročnine. Storite svojo dolžnost. — Slovenski Gospodar stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četr leta 1 krono.

Listnica uredništva.

Podsreda: Ker ni podpisa romana dopis v žrelo uredniškega koša. — G. Kocuvan v Trotkovi: Potrjujemo, da Vi niste pisali dopisa glede veteranske zastave pri Sv. Benediktu. — Št. Ilj pri Velenju: Ker se sumi, da je g. Liza Grabner pisala dopis glede „bikove ohjeti“ v št. 20 „Slov. Gospodarja“ izjavljamo, da smo dotično novico prejeli od druge strani. — Dražavas: Brez podpisa. V koš! — Loče: G. Ludovik Sterle ni pisal nobenega dopisa iz Loč o tamošnjih nemškutarjih. — Globoko: Vaš dopis nam ne jejasen. — Št. Jurij v Sl. gor: Ali se da Vaša trditev sodniške dokazati? — Dopisnikom: Ker se mora list radi velikega števila naročnikov dalj časa tiskati, je sklep uredništva sedaj vselej že v sredo zjutraj. Le najnajnejše vesti se sprejemajo še v sredo do 12. ure opoldne.

Javno svarilo

z

LISTEK.**Carska kronska in suženjska veriga.**

Odlomek iz zgodovine bolgarske države. Po nem. izvirniku spisal A. M. (Dalje.)

Bazilij je komaj ušel; vsa prtljaga, vojna blagajna, celo cesarski znaki, so prišli v roke Bolgarom. Bila je uničena skoro vsa grška konjenica. Z ostanki svoje vojske je dospel Bazilij v Plovdiv, neprestano preganjani od sovražnika. Tako se je končala 18. velikega srpanja 986 prva vojska, katero je Bazilij bojeval z Bolgari.

Bazilij je sedaj premišljeval, kako bi se maščeval nad Bolgari. Vest o njegovem porazu je povzročila, da sta se uprla dva njegova najboljša vojskovodja ter iztezala roke po cesarski kroni. Med tem, ko je bil Bazilij zaposlen s temi zmešnjavami, je razširil Samuel meje svoje države s tem, da je iztrgal Bizantincem važno mesto Drač. Sedaj je vladal čez ves balkanski polotok tja do carigradskega obzidja; le mestni Solun in Siliistroje je imel še cesar.

Preteklo je 10 let, predno si je upal Bazilij začeti z Bolgarsko novo vojsko. Začela se je z velikim porazom cesarjevega poveljnika Gregorja Faronita, na kar je Samuel prodrl v Tesalijo in plenil celo po Peloponezu. Tedaj je Bazilij poslal poveljnika Urana, načelnika zapadnih pokrajini, v Solun, da bi napadel Bolgare za hrbtom. S silnimi pohodi je dospel Uranos do reke Sperhija, kjer je zadel med gorom Eto in Ohridom na bolgarsko vojsko, ki se je pred kratkim, obložena z bogatim plenom, povrnila iz Moreje in prekračila Termopile.

Bil je pust, meglen dan. V gorah je bilo poprej mnogo dežja in Sperhij je valil svojo umazano, narastlo vodo z deročo silo; njegovi valovi so ločili sovražni armadi. Bolgari so se radi globoke, šumeče reke, smatrali varne pred vsakim napadom. Dolgo je iskal Uranos v strugi prehoda, ki bi mu omogočil, spraviti celo vojsko na nasprotno obrežje; toda nikjer se ni prikazala plitvina. Tedaj pridejo iz soseščine Grki in izdajo mesto, kjer bi bil prehod mogoč. V prihodnji noči so prebredle cesarske čete reko. Bolgari so trdno spali.

Naenkrat nastane divji krik. Grki so planili na sovražni tabor in nastalo je krvavo klanje. Od spanja omoteni Bolgari niso imeli več časa, da bi zgrabili za orožje in tema jih je oviral, da bi spoznali drug drugega. Večji del Samuelove vojske je padel pod ostrino grških mečev. Celo Samuel in njegov sin Gabriel-Roman sta bila težko ranjena. Rešila sta se s tem, da sta se napravila mrtva in ostala med mrljiči, dokler nista v temi prihodnje noči lahko prišla čez višine Pindusa v glavno mesto Prespo.

Samuel je doživel nepričakovani poraz. Bila je uničena skoro vsa njegova vojska, in še desetletja potem so ležale na bojišču neštevilne kosti ubitih Bolgarov.

Od tega časa Bazilij ni več pozabil bolgarskega vprašanja. Leta 1000 se je posrečilo grški armadi, da je zavzela mesta Veliko Preslav, Malo Preslav in

Pliskov. Sledenega leta je Bazilij vzel Bolgarom različne, zelo važne utrdbe, kajih branitelji in obenem najboljši Samuelovi vojskovodje so bili odpeljani v grško jetništvo. L. 1002 si je Bazilij osvojil vse podnavigo ozemlje in premagal Samuela ob reki Vardar. Posledica tega je bila, da se je udala trdnjava Skopje, kjer je poveljeval Roman, sin carja Petra. Za ta čin je podelil Bazilij vnuku velikega Simeona naslov patricija in visoko službo v državi.

Bazilij je bil lahko zadovoljen s svojimi uspehi; oslabil je tako svojega nasprotnika, da ni smel več poskusiti bitke na odprttem polju, ampak se je moral držati za utrdbami. Njegovo ozemlje je bilo skrčeno že do Zapadne Macedonije, Albanije in Sofije.

Med obema državama je trajala vojska skoro 11 let. Samuel je pač lahko sklepal iz neupogljivega značaja svojega nasprotnika, da ne bo miroval, dokler ne razruši cele bolgarske države.

Došlo je l. 1014. Bazilij je sklical novo vojsko, ki naj bi odločila njegovo usodo. Samuel je korakal proti reki Strimonu in zaprl v gorah Rodope prelaze pri Klidionu in Kimpulongu. Za širokom nasipom je taborila bolgarska vojska. Bazilij sam je poveljeval. Pogumno so naskočili Grki bolgarske okope. Toda razbile so se ob bolgarski hrabrosti cesarjeve naskovalne čete. Že se je hotel umakniti Bazilij. Tedaj se je pa posrečilo cesarjevemu poveljniku Nikeforu Ksifiju, da je Bolgare obkolil in jih napadel za hrbtom. Sedaj je bil ves odpor brezuspešen; Bolgari so bili razsekani na kosce in 15.000 je bilo zajetih. Samuel je k sreči še zdrav pobegnil. Že so ga obkolili sovražniki, da bi ga vjeli, a nječov sin Gabriel ga je s krepko roko otel iz sredine sovražnikov, ga hitro spravil na konja in ž njim oddirjal.

Nekoliko dni pozneje so napadli Bolgari v neki soteski grški oddelek in ga skoro popolnoma uničili. Ta poraz je cesarja zelo ospurnil; toda navdal ga je tudi s strahovitim srdom in premišljal je, kako bi se maščeval nad nasprotnikom.

Car Samuel se je po porazu ob Strimonu vrnil v svoje stolno mesto, da bi storil nove korake za nadaljevanje vojske. Nekega dne pa pride eden izmed njegovih slug v njegovo sobo.

„Gospod, gospod!“ je sopihal mož, smrtno bled.

Car Samuel je vprašal slugo, kaj se je pripetilo. Nato je začel mož plakati kakor otrok.

Samuel ni vedel, kaj naj si misli o čudnem vedenju moža. Nenadoma se odprejo vrata in neki carjev dostojanstvenik pripelje slepega človeka. Car se je zgrozil nad to prikaznijo.

„Kdo si?“ vprašal je nesrečneža.

„Veliki car“, je začel pripovedovati, „jaz sem eden od onih, ki so se s tabo borili proti krutemu Baziliju ob reki Strimon in prišli v roke Grkom.“

„Kdo pa te je tako pohabil?“ je vprašal Samuel sočutno.

„Oj, vzvišeni car“, odgovoril je ubožec z bolestnim glasom, „ne vračam se jaz sam v domovino v takšnem stanju, mene so le oni odposlali naprej, ki so ravno tako nesrečni kakor jaz, da bi ti naznanih njihov prihod.“

Samuel je hitel iz sobe, da bi videl, se li ureniči njegova grozna slutinja. Toda komaj je stopil na prost, zastala mu je v žilah kri. V skoro brezkonč-

nih vrstah je čakalo pred njegovo palačo onih 15.000 mož, ki so jih zajeli Grki ob reki Strimonu, skoro vsem so manjkale oči. Dejali so carju, da je to Bazilijev delo, ki je dal vse vjetje Bolgare na ta način pohabiti; le vsakemu desetemu možu je pustil eno oko, da lahko vodi ostale v domovino.

Ob groznem prizoru se je Samuel onesvestil in padel na zemljo. Prinesli so mu sveže studenčnice, na kar se je kmalu zavedel. Komaj pa je popil vodo, ga je napadel hud srčni krč in 2 dni pozneje je umrl (15. kmovca 1014).

Kakor hitro je Bazilij izvedel, da je pobrala smrt njegovega velikega nasprotnika, se je podal zopet na Bolgarsko. Kar ni dosegel pred njim noben Grk, dosegel je on. Prodrl je v ohridsko ozemlje, požgal v Bitelu carski grad in opustošil deželo. Nato se je napolil nazaj v Solun.

Bazilij II. se imenuje v zgodovini „klavec Bolgarov“; njegovo nečloveško delo, ki ga je započel na ubogih bolgarskih vjetnikih, bi bilo vredno kakšnega afrikskega poglavarja.

Samuel se nedvomno prišteva k največjim vladarjem bolgarske države; bil je mož, plodovit na velikanskih mislih in obdarjen z dušo, ki se ni ustrašila pred izvršitvijo najdrznejših naklepov. Njegova smrt se je smatrala tudi v inozemstvu za pomenljiv dogodek. Neki italijanski zgodovinar pravi, da je njegova smrt naznanil nebeski odposlanec že vnaprej, ko piše: „L. 1014 se je prikazala zvezda repatica in umrl je kralj Samuel“.

Suženjska veriga.

S carjem Samuelom, ki je umrl okoli l. 1368., se je skrila srečna zvezda Bolgariji. Njegov sin Janez Šišman se ni zapletel le s Carigradom v hude razprtije, ampak bližala se je tudi dan za dnevom nevarnost pred Turki. Kakor hitro si je izvolil Murad I. za svoje glavno mesto Odrin, je podjarmil bolgarska obrežna mesta in prisilil Šišmana, da ga je pripoznil za svojega vladarja, kakor tudi, da mu je dal svojo sestro Tamaro za ženo (1366); vendar je ostala sultanka zvesta veri svojih otroških let, in zato še dandaneski opevajo „belo Bolgarko“ narodne pesmi v njeni domovini.

Z brezkončnimi prepiri in poboji so potrošile krščanske države balkanskega polotoka svoje najboljše moči, mesto da bi se združile v skupno obrambo. Sicer je poskusil srbski kralj Vukašin s svojim bratom Uglješo poleti 1371, med tem, ko je imel Murad I. opravka v Aziji, da bi zadal Turkom smrtni udarec, a se je načrt ponesrečil in Srbi so bili od turškega poveljnika Lalašina ob zgornji Marici 26. kmovca hudo tepeni. Vukašin in njegov brat sta izgubila življenje kakor tudi mnogo plemenitnikov.

Po tej zmagi so preplavili Turki vso Macedonijo. Srbski vladarji Zgornje Macedonije so postali Muradovi podaniki, dasiravno so se branili nekateri na vse kriplje tej usodi. Ta odpor je prišel dvema k nesmrtni slavi, kralju Marku, kojega grad je ležal Zahodno od Prilepa na visoki pečini, in njegovemu prijatelju Konstantinu, knezu v Velbuždu v Severni Macedoniji. Oba, posebno pa kraljevič Marko, sta proslavljeni v narodnih pesmih slovanskih narodov.

(Dalje prih.)

Iz celega sveta.

Proti pijančevanju v nemški armadi. Med celičnim nemškim vojaštvom je pitje opojnih pijač že zelo ponehalo vsled uvedbe raznih zmernostnih naprav in odločb. Letos je nemško vojno ministrstvo za vsakega služečega vojaka naročilo brezplačno protialkoholne liste, v katerih se z raznimi vzgledi in podobami popisujejo slabe posledice pijančevanja. Od jeseni naprej bo dobil vsak nemški rekrut pri vstopu v vojašnico tak list v roke.

600letnica strelnega orožja. Letos je ravno 600 let, od kar se je izdelala prva „puška“ v Lüttichu, ki je obstajala iz železne cevi in s katero so streličali s pomočjo zažigalnice. Pozneje so orožje nekoliko izboljšali in ga rabili do 17. stoletja. Odslej so rabili mesto zažigalnice kresilni kamen, s katerim se je s pomočjo pritrjenega jekla užgal goba, ki je vnela smodnik. Ker je bila cev zgoraj odprta, se je moglo streličati le ob lepem vremenu. Od l. 1818 naprej pa se strelno orožje vedno bolj izpopolnjuje.

Kako je zdaj na Bolgarskem. Po zadnjih počitih iz Bolgarije je tam velika draginja. Učenih ljudi je zadost, delavske razmere so pa za tuje msči trde: dela mnogo, pa malo zaslužka. Obilo je rodotvitnega, neobdelanega polja, ki je po ceni na prodaj, a samo domaćinom. Tuje ne dobi niti pedi zemlje. Pač pa bi si utegnili naši trgovci in obrtniki v Bolgariji dobiti denar.

Svarilo pred lažnjivimi oglasi. Trgovska in obrtniška zbornica v Gradcu svari pred lažnjivimi oglasi v nemških listih, kjer se ponujajo bogati zaslužki brez vsakega truda in nevarnosti. Tako oglasi so navadne goljufije, s katerimi izvabljajo židovski oderuhi denar od lahkovernih ljudi, ne da bi jim preskrbeli obljudljene službe.

Nova iznajdba. Francoski profesor Arsoval v Parizu je iznašel neko novo razstrelivno snov, katera ima baje 10krat večjo silo v sebi kot dinamit. Ta razstrelivna snov je sestavljena iz saj in tekočih plinov.

Prepovedane godbene priprave (avtomati). Kako znano, je finančno ministrstvo pred kratkim prepovedalo vsem gostilničarjem in kavarnarjem, imeti v svojih prostorih godbene avtomate, ki igrajo za denar. Ta prepoved pa se pre malo uvažuje. V Gradeu so obsodili že par gostilničarjev iz mesta in okolice, ki se niso ravnali po tem ukazu. Tudi pri nas se slišijo še vedno iz marsikatere gostilne glasovi godbenih avtomatov. Gostilničarji, pozor!

Iz življenja Oskarja I., kralja Švedov. Ta, l. 1859. umrli, zelo priljubljeni kralj, je posebno rad hodil nepoznan, oblečen v priprosto obleko, po svojem glavnem mestu Štokholm. Nekega dne je šel na izprehod v sivi, debeli suknji, z mogočnim, širokim klobukom na glavi. Iznenada zapazi neko gospo, ki je šla protipostavno onostran tlaka tudi navzgor. Hitro pokliče stražnika, ki pa kralja ne spozna in mu reče: „Cui, ali niso vši pešci, ki gredo po ulici navzgor, dolžni iti po tej strani?“ — „Da, gospod.“ — „No, potem reci oni-le gospoj, da naj se takoj potrudi na to stran.“ — „Ali, gospod, to je vendar kraljica.“ — „In ravno zaradi tega. Ta mora vendar spoštovati pred vsemi drugimi postave! Ce se pa ti bojiš, prevzamem jaz twojo službeno dolžnost.“ — In kralj je zaklical gospoj, da naj takoj pride na pravo stran. Kraljica, čuvši znani ji glas, se obrne, osupne, pride čez ulico in dene roko — pod pazduhu hudodelca, katerega je v duhu videl do smrti prestrašeni stražnik že na vislicah. — „No, vidiš“, pravi kralj popolnoma trdemu stražniku, „da kraljica spoštuje postave, samo ti nisi izpolnil svoje dolžnosti!“ — Isti kralj je nekdaj sprejel nekaj poslancev iz pokrajine Delekarien k posebnemu dogovoru. Imel je veliko veselje, poslušati priproste kmete. — „Slišal sem“, pravi kralj enemu izmed njih, „da tikate vse ljudi brez razlike“. — „Tako je, Veličanstvo“, odgovori kmet-poslanec, „mi tikamo vse ljudi, le t e b e ne.“

Esad-paša. Esad-paša, o katerem se je zadnje čase toliko pisalo, ima sedaj 50 let. Njegova preteklost je pisana in polna čudnih dogodkov. On je poglavjar močne albanske rodbine, ki se je proslavil že v svoji mladosti v „krvni osveti“. Pet Albancev, ki se niso plašili nikakega truda, mu je bilo vedno na razpolago. Esad je bil njihov glavar, poveljnik razbojni-

ške družine in nekake vrste gospodar z železno pestjo. Njegov brat Sami-beg Toptani je s pomočjo zvijač postal zaupnik sultana Abdul Hamida, potem celo sultanov pribičnik, in kot tak je otvoril pot na sultanov dvor tudi svojemu bratu Esadu. Sultan je bil dosleden politik svojih prednikov, ki so postavljali razbojnike za policiste, in tako je postavil Esada za poveljnika janinske posadke in mu na ta način otvoril pot za lepo prihodnost. Ko je Esadov brat umrl kot žrtev krvavih zvijač v Carigradu, je izvršil Esad na mordca svojega brata krvno osveto in z enim delom svojih vojakov pobegnil v gore. Od tam je dal po svojih banditih (roparjih) ubiti tatara Osmana, janinskega upravitelja. Leta 1908. je stopil v vrste mladoturkov proti svojemu dobrtniku Abdul Hamidu. Postal je poslanec Drača v turškem državnem zboru. Ko je videl, da mladoturki ne gredo predobro, jim je obrnil hrbet in pravijo, da je on poskušal ubiti predsednika mladoturškega državnega zboru. Tudi v Skadru je bil Esad nasilnik. Hasana Riza je dal ubiti in on je postal poveljnik trdnjave. Esad je tip lahkoživca, kakovšni so na vzhodu osnovali države, in to bi morda storiti tudi Esad-paša, ali menda je izprevidel, da s proglašenjem za kralja Albanije ne bi uspel prav po svoji volji, zato je odnehal. Ali najbrže bo imela Evropa še opravila z njim, kajti on gotovo ne bo miroval, marveč ostane zvest svojim tradicijam, svoji razbojniški preteklosti, in kot tak gotovo ne bo za mir in red v novi državi Albaniji. Esad-paša utegne veljati še lepe novice evropske velevlasti.

Strah pred avtomobilom. Ob priliki poroke nemške princezine z Ernestom Avg. Kumberlandskim je hotel podariti angleški kralj poročencu lep samodrč. Ko je pa izvedel, da se je v kumberlandski rodbini prijetilo že več nesreč z avtomobilom, je zapovedal, naj zadržijo naročeni samodrč na potu. Lansko leto se je nameč poročencev brat pri taki vožnji smrtno ponesrečil in umrl. Princev oče pa je pred kratkim povozil nekega dečka; isto se je zgodilo tudi poročencu, ki je ob priliki svojega obiska v Karlsruhe povozil nekega dečka, ki je nato umrl. — Mesto namernavanega avtomobila je podelil angleški kralj poročencu dragoceno darilo iz žlahtnih kamnov.

Loterijske številke.

Gradec	28. maja 1913	65	30	62	72	33
Linec	31. maja "	55	5	4	43	89

MALA OZNANILA.

Pojasnila o inseratih daje upravnost samo tistim, ki priložijo znamko za 10 vin.

Priden učenec iz dobre hiše in z dobrimi šolskimi sprejmi se takoj sprejme v trgovini mešanega blaga pri g. Ivan Traunu, trgovcu, Ptujska gora. Prednost imajo in na krajo učno dobo tisti, kateri imajo kako gimnazijo ali realko, ali pa tisti, kateri so se že kje učili. 698

Priden pekovski učenec kateri ima veselje do te obrti, se takoj sprejme. Učna doba 3 leta. Mesečna plača 8 kron. Pisma naj se pošiljajo na Jos. Žunko, pekovski mojster. Selnica ob Dravi. 691

Razpošiljalnica?
Terezije Tikal
Brezová—Morava

se cenjenim čitateljem našega lista pri nakupu vseh moškega, ženskega, volnenega, lanenega in perlenga blaga (stofo), kanafasa, ceferja itd. toplo priporoča. Vzorci se pošiljajo poštne prosto. Pošljavate čez 20 K. prosto. 692

Hiša na prodaj

v Mariboru, blizu magdalenske cerkve, nadstropna, 6 sob, z verando, vedovod, veliki vrt, dvorišče in sadno drevo. Stanarina znaša 2400 K na leto. Vpraša se poberška cesta št. 15. 712

Pridnega fanta dobrih starišev, ki ima veselje do krojaštva, sprejme takoj Martin Šporer, krojač, Sv. Jurij ob juž. žel. 692

Malo posestvo je na prodaj. Pobrežje pri Mariboru, Dammgasse 36. Več se izve pri lastniku istotam. 709

Čebelni paviljonček z dunajsko mero s prostorom za 8 rojev, se s 5 močnimi roji vred proda. Cena po dogovoru. Friderik Gornik, čebelar in posestnik v Št. Iiju v Slov. gor. (Ob okrajni cesti Št. Iij—Jarenica). 678

Učenca poštenih starišev sprejme takoj slovenjgrški umetni mlin v Kanzi pri Pesnici. 672

Oženjen mož, slovenčine in nemščine več kakor tudi v vsakem delu kmetijstva, želi službe kot oskrbnik

na kaki graščini ali kakem drugem večjem podjetju. Naslov v uprav. Slov. Gosp. 675

Lepo posestvo v Mariboru, pripravno za vsako obrt z lepim vrtom in njivo z večimi stanovanji se podl. ugodnimi pogoji takoj proda. Več se izve pri lastniku, Maribor. Khislasse 3, I. nadstrop. 596

Kose in kamne ki režejo hujše kakor britev, pošila Janez Oder, Sv. Lovrenc nad Mariborom. Ena kosa, in en kamen K 3—, 5 kos in 5 kamnov K 10— franko. Dolgost kose se mora naznaniti. 596

Lepa posestvo se prodajo in sicer kakoršno kdo hečo. Cena je od 8000 kron naprej do 50.000 krov, povsod vsega dovolj. Oglasiti se je pri Matiju Žižek v Kamnici pri Mariboru. 8

V Teharjih blizu Celja in Štor, kjer so razne tovarne, je na prodaj krasno stavbišče, njiva, travnik, hosta. Proda se vse skupaj, ali pa vsako posebej, travnik in njiva pa tudi na zaželjene parcele. Vpraša se pri g. Lovro Šah, nadučitelj v Teharjih. 653

Zelo lepo posestvo, okrog 22 oralov, lep gozd, travnik z samo sladko kromo, 400 žlahtnih sadnih dreves, novonasajen, že rodeči vinoigrad, njive, lepa hiša, gospodarska poslopja itd.; viničarjev v bližini Poljčan se proda. Pojasnila dajo Karol Sima v Poljčanah. 677

Mizarski in pekovski učenec se takoj sprejmeta. Oglasiti se je pri g. Jos. Kolariču, Franc Jožefova ulica št. 9 v Mariboru. 708

Kmetovalci, pozor! Proda se borov gozd, 8 do 10 oralov, ob lepi cesti pri Sternitalu. Vpraša se pri gosp. Al. Sagaj, kaplan pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. 705

Štefan Kaufman
trgovina z železnino
v Radgoni
priporoča najboljše ocelne, kose in srpe, pravo štajersko železo po najnižji ceni in solidni postrežbi. 393

Maksimilijan Poberaj
mestni stavbeni mojster
Maribor, Tegetthoffpl. 3
se priporoča za vsa stavbena dela nova in stara, strešno kritje, betonska dela, izdelavo načrtov in proračunov. Vse točno in po nizkih cenah. 629

Vsem gospodinjam!
Ako želite kupiti dobro in sveže špecerijsko blago in vse vrste semeni po zelo nizkih cenah, potem pojrite sami v že nad 40 let obstoječo trgovino s špecerijskim blagom in semeni Ivana Sirk v Mariboru, rotovž, Glavni trg. 611

Za prodati je zelo lepo posestvo pri Sv. Antonu v Slov. gor. Leži deset minut od cerkve tik obkrajne ceste, meri 6 oralov in sestoji iz njiv, travnika in lesa. Proda se zavoljo starosti lastnika. Cena in pogoj se zvejo pri lastniku Alojziju Antonič. 730

Malo posestvo na prodaj; 1 ura od postaje, dobre pol ure od Poljanč, redi se 1—2 kravi, gozd, njive, star vinograd, ki še roditi, travnik in veliko sadnega dreva, 8 oralov se proda s pridelki vred za 4600 krov. Več se izve pri J. Dolenc v Poljčanah. 715

Krojaški pomočnik in učenec se takoj sprejmeta pri g. Simonu Mayer, Maribor, Koroška cesta št. 102. 736

Ženitna ponudba! Mladenci 29 let star, samostojen rokodelec, treznegra znacja, in katoliškega mišljenja, se želi oženiti z dekletom, starim od 20 do 25 let, prijetne zunanosti, ki bi zmogla okrog 1000 krov gotovine ali pa bi imela kakovo malo posestvo ali že kakšen koli dom v kakem prometnem kraju. Le resne ponudbe naj se blagovolijo poslati če mogče s sliko na "J. T. P. 45" poste restante Slovenjgradec. Tajnost zajamčena. 737

Zahvala. Mariborska Marijina družba deklet se prisrčno zahvaljuje č. g. misijonarju iz Celja za lepe govore v stolnici, katere je imel ob prilikli duhovnih vaj za dekleta. Vsa dekleta, ki so se teh vaj udeleževali, kličejo č. g. misijonarju: Stotero Bog plati! 738

Zahvala. Mariborska Marijina družba deklet se prisrčno zahvaljuje č. g. misijonarju iz Celja za lepe govore v stolnici, katere je imel ob prilikli duhovnih vaj za dekleta. Vsa dekleta, ki so se teh vaj udeleževali, kličejo č. g. misijonarju: Stotero Bog plati! 738

Učenca so razne tovarne, je na prodaj krasno stavbišče, njiva, travnik, hosta. Proda se vse skupaj, ali pa vsako posebej, travnik in njiva pa tudi na zaželjene parcele. Vpraša se pri g. Lovro Šah, nadučitelj v Teharjih. 653

Zelo lepo posestvo, okrog 22 oralov, lep gozd, travnik z samo sladko kromo, 400 žlahtnih sadnih dreves, novonasajen, že rodeči vinoigrad, njive, lepa hiša, gospodarska poslopja itd.; viničarjev v bližini Poljčan se proda. Pojasnila dajo Karol Sima v Poljčanah. 677

Učenca so razne tovarne, je na prodaj krasno stavbišče, njiva, travnik, hosta. Proda se vse skupaj, ali pa vsako posebej, travnik in njiva pa tudi na zaželjene parcele. Vpraša se pri g. Lovro Šah, nadučitelj v Teharjih. 653

Zelenitna ponudba! 27 letni mladenič, ki je po svojem stricu poddedoval veleposest in obrt je primoran takoj se oženiti z mladenko čedne zunajosti ter nekaj dote. Ponudbe pod "Tajnost zajamčena", na upravnost. 717

Razpis kleparskega dela.

Pri župnijski cerkvi v Št. Lovrencu nad Mariborom se bode prenovila streha na stolpu. Vse za to potrebno kleparsko delo se takoj odda.

Ponudniki, kleparji-mojstrji, ki garantirajo za najsolidnejšo izvršitev, naj se tekom 14 dni oglasijo z oferti pri podpisanim načelniku. Cerkveno-konkurenčni odbor Št. Lovrenc nad Mariborom, dne 28. maja 1913. Anton Brezočnik, l. r.

J. Fauland v Ptuju

trgovina z manufakturnim blagom se vsem priporoča. 576

Sanatorij „MIRNI DOM.“

p. Gornja Kungota pri Mariboru.

Zdravišče za živčne in notranje bolezni z individualnim zdravljenjem z izvrstno oskrbo in zmernimi cenami. Medicinalne kopeli. Lastnik in šef zdravnik

Dr. Fr. Čeh.

Priložnostni nakup!

Velika gostilna pri Mariboru, ob glavnem župni cerkvi, velika obrt, 10 minut od kolodvora, s prometom mešanega blaga okoli 50.000 K, poraba vina 40—50 polovnjakov, piva 100 hl, žganja 15 hl, obrestni dohodek okoli 1900 K s 3 oralni sodosnikoma in vrtom za zelenjavno, kakor tudi z bogatim popisom imovine (inventarjem) se radi upravljanja drugih, velikih posestev plačanja značnim kupcem proda za 75.000 K. 20.000 K izgubila sem 17. maja na Zidanem mostu zvečer ob pol 8. uri v voznu svilenemu blagu, s svitlimi krizantemi čipkami, vredno 10 K. Dotični vlak je odpeljal proti Mariboru. Pošten najditev naj se oglaši: Cecilia Bahč, Zdole, p. Videm, Štajersko. 721

Illapec pri konjih, trezen in zanesljiv se išče v samostanu Magdalenk v Studenicah. Plača po dogovoru. Vstopi se lahko takoj. 731

Hiljade pri konjih, trezen in zanesljiv se išče v samostanu Magdalenk v Studenicah. Plača po dogovoru. Vstopi se lahko takoj. 715

Priložnostni nakup! Isčejo se starejši kmečki posestniki, ki bi hoteli 18 letnega, pridnego in trenzega, delavnega in izobraženega fanta, ki ima posebno veselje do kmetijstva, za svojega vzeti, in sicer ako so sami brez otrok in če v resnicu želijo zvesto pomoč na svoje stare dni. Fant ima 1500 kron premoženja. Ponudbe naj se pošljajo na naslov: "Brez staršev" na upravnost Slov. Gospodarja v Mariboru. 653

Izgubila sem 17. maja na Zidanem mostu zvečer ob pol 8. uri v voznu svilenemu blagu, s svitlimi krizantemi čipkami, vredno 10 K. Dotični vlak je odpeljal proti Mariboru. Posredovalci izključeni. 728

Hiljade z lepim stavbenim prostorom se za 12.000 K proda. Pismene ponudbe pod "Schweizerhaus" poštno ležeče Maribor. Posredovalci izključeni. 728

Lovel pozor! Srnjake, jerebic, zajace in vskovršno divjačino, piščeta in drugo domačo perutino kupuje po najvišji ceni Alojz Ekart na Pragarskem. 726

Krojaški pomočnik se sprejme pri g. Ivanu Partiču, krojaški mojster v Studenicah pri Mariboru, Okrajna cesta 3. 725

Novačidana, vili podobna hiša, v bližini gozda, 20 minut od glavnega trga, s 3 sobami, 2 kuhinjama, kletjo, gospodarskim poslopjem, še eno sobo, kulinijo in perilico se proda za 15.000 K; 6000 krov lahko ostane na hiši. M. Tauer, Pobrežje pri Mariboru. Dammgasse 3. 720

Lepa novozidana hiša v bližini cerkve in šole, obstoječe iz 3 sob, 2 kuhinj, gospodarskega poslopja, sadnega vrtja, travnika, njive, vse skupaj v enem kusu in meri šest oralov, se podl. ugodnimi pogoji proda. Naslov v upravnost tega lista. 723

Prodam 900 l dobrega vina od leta 1912. Cena po dogovoru. Friderik Kebrič na Slateniku 10, pošta Sv. Jakob v Slov. gor. 727

Priden deklic z dobro šolsko izobrazbo, ki tudi nekaj nemško razume, se sprejme v trgovino z mešanim blagom kot učenka pri Janezu Oder, Sv. Lovrenc nad Mariborom. 728

Pesestvo, obstoječe iz hiše, gospodarskega poslopja ter zemljišča za reho doved goved itd. proda za 2000 K Tomaz Močnik, posestnik Marija Dobje št. 37, p. Dramlje, Štajersko. 734

Petnajst let star stara deklica, pridnega značaja, večja slovenskega in nekaj nemškega jezika, želi vstopiti kot učenka v poštno trgovino z mešanim blagom. Ponudbe naj se pošljajo pod naslovom A. Kolarč, oroz. stražnjo mestno v Gor. Gradu. 723

Učenec poštenih starišev se sprejme takoj v trgovino mešanega blaga. Davoren Tombah, Sv. Vid niže Ptuja. 720

Kmečka hraničnica in posojilnica v Ptuju

registrovana zadružna z neomejeno zavezo,

naznanja, da obrestuje vse od dne 15. majnika 1913 naprej došle hranične vloge po

5%

Sprejema tudi hranične knjižice drugih hraničnic kot vloge, ne da bi se tem obrestovanje kaj prekinilo. 655

Dobro blago! Točna postrežba!

Važno za birmance in botre!

Velika slov. trgovina Ivan Veselič & drug v Ormožu in pri Vel. nedelji

je dobila ravnokar celo vagon svežega novega blaga, katerega je naročila nalačč za birmo, ter ima v zalogi belo blago in vense za birmanke, kakor tudi primerno blago za birmance. Nadalje vse vrste drugega manufakturnega blaga po nizkih cenah. — Kupite torej vse potrebščine v tej trgovini, kjer bodete solidno in dobro postreženi.

Poljedeljski stroji!

kakor: motorji, viteljni (Göpel), mlatilnice in slamoreznice za strojni in ročni obrat, različni mlini, stroji za kušnjo trave in brane, pumpe za gnojico, stroji za košnjo trave (1 ali 2 konjski moči), za grabljenje in preobražanje sena, vročezračne sesalke (pumpe), vodovodne cevi in stroji, najnovejši vodni motorji na pritisk iz višine, bogata zaloga najrazličnejših poljedelskih strojev, za mečkanje sadja in grozdja, stiskalnic (preš), brizgalnic za sadje in trte, itd. Tudi vse posamezne dele za stroje, naprave za viteljne, vodovode in vodnjake, vodne motorje, strelovode, ognjišča, mreže iz žic in železa, stolne ure za cerke

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi vseki poljubni množini dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s roševno obrezo in priveznim nastavkom.

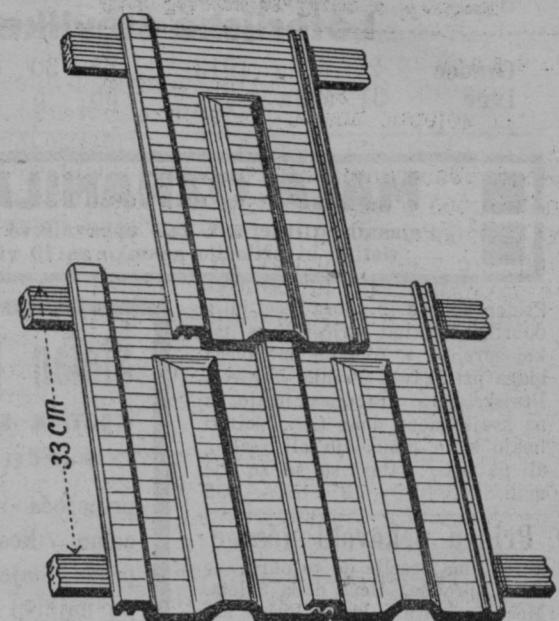
Brez odprtin navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami.

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

698

Spretni zastopniki se sprejmejo.

„Titania“

brzoparilnik za živinsko krmo

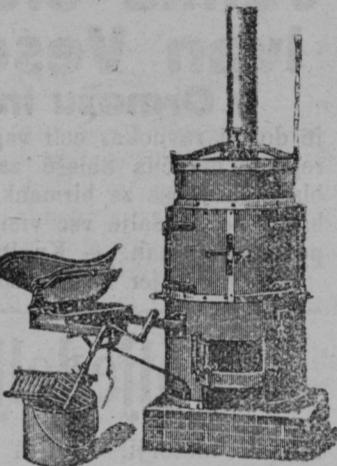
zdelan iz kovanega železa in močne pločevine

Nenavadno hiter razvoj pare.

Vsako kurivo prarabljivo.

70 % prihranka na kuriyu.

Na željo se odda tudi s posebno, zakonito zavarovanjo pripravo za žganje kuho.

Delavnice Titania, Wels 136, Zg. Avstr.

Največja špecialna tovarna brzoparilnikov na Avstro-Ogrskem. Nadalje se izdelujejo vsi poljedeljski stroji najboljše kakovosti in se prodajajo pod jako ugodnimi placilnimi pogoji.

Generalno zastopstvo za Kranjsko in Štajersko: Franc Asen v Gradcu, Mariengasse štev. 22.

Za birmo najnovejše volneno blago, bartisti, cefirji židane rute, vence za dekleta, kakor tudi najnovejša izbira za možke in za fante za obleke, klobuki, srajce itd. po znižanih cenah pri

551 Jos. Druškoviču v Slov. Gradcu.

Zahvala.

Podpisani Martin Lajh, posestnik v Kupetincih se slavi. Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani prisreno zahvaljujem, da mi je škodo, storjeno po požaru, dne 22. aprila t. l. hitro cenila ter takoj in pošteno izplačala. Čutim se torej dolžnega ta zavarovalnega zavoda, kakor tudi njenega zastopnika v Krivečih g. Martina Topelčnika cenjenemu občinstvu toplo priporočati.

V Kupetincih, 14. maja 1913.

Martin Lajh.

Znano je, da se kupuje

pri staroznani domači zanesljivi veliki trgovini ne samo po ceni, ampak tudi prav dobro: Sukneno blago (štof) za moške in dečke, Novomodno volno za ženske in dekleta, Najnovojše perilno blago za obleke in bluze, Platno belo in pisano za srajce in spodnje hlače Blago za posteljo, za rjuhe brez šiva in matrace, Srajce izgotovljene vseh vrst za moške in ženske, Predpasnike veliki izbir za prati in s črnega atlasa, Zmračaj novosti robcev iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežejo po zelo ugodnih prednostih, zato pa pošljem na zahtevanje

zastonj

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

Karl Worsche, Maribor M.
Gosposka ulica št. 10.

Družinske hiše

novozidane, 6 minut od glavnega kolodvora v Mariboru se pod ugodnimi pogoji prodajo. Vpraša se pri g. Maček, Krčevina pri Mariboru št. 187.

419

NNNNNNNNNN

Jaz vem

in Vi morate vedeti, ako Vam je do higijene Vašega telesa, da je v Vaši hiši zanesljivo razkuilno sredstvo neutrpljivo. Bolezni, ranitve, opekline se primerijo večkrat; za desinfekcijo na bolniški postelji, za antiseptične obvezne ran, oteklin, irigacijo in zabranjenje nalezenja, za stalno rabo pri vseki vrsti razkuževanj in odstranitvi slabega duha je najboljši znanstven mnogokrat preizkušen in po vsem svetu za najboljše razkužilo sedajnosti priznani

Lysoform

ker učinkuje hitro in zanesljivo, ga brez nevarnosti vsakdo rabi, prljeto diši na kožo ne vpliva dražljivo (kakor druga razkužila) je naposlед prav ceno, ga skoro vsi zdravniki priporočajo in v vsaki hiši radi rabijo. V originalnih steklenicah (zeleno steklo) se z navodilom dobi dobiti za 8 vinarjev steklenica s 100 grami po vseh lekarnah in drogerijah monarhije.

Pomislite, da Lysoform hitro odstrani slab duh in pot.

Podučno od odličnega zdravnika spisano brošuro „zdravje in desinfekcija“ dobite zastonj po kemiku A. C. Hubmann, referent „Lysoform“-tvornic, Dunaj XX, Petraschgasse 4. (Mosse-44)

Viljem Abt, razpošiljalnica perutnine

v Mariboru

kupuje po najboljših dnevnih cenah vsako možino raznovrstne perutnine (kokosni, piščance, kapune, race, gosi, purane) in jajc. Večji nakupovalci ali pošiljalniki perutnine se isčejo.

706

Za dragi denar

lahko kupite povsod vsako blago. — Ce pa želite po ceni in trpežno blago za moške in ženske obleke, gotove obleke, fino perilo, predpasnike, nogavice, kravate itd. potem se obrnite na „Prvo Spodnjestajersko razpošiljalnico“

J. N. Šoštarič, Maribor, Gosposka ulica št. 5

Pazite na slovenski napis, da ne boste te trgovine zamjenili s kako drugo ki se piše Schosteritsch ali Schusteritsch.

Goričar & Leskovšek, Celje

Graška ulica 7 — podružnica Rotovška ulica 2.

Spomladna in poletna sezona:
Nahrbtniki (Rucksäcke) v veliki izberi po raznih cenah.

Čaše iz papirja in aluminiija.

Za veselice: konfeti, serpentine, papirnatni krožniki, servijete.

Lampioni, predmeti za šaljive pošte in srečolove.

Tovarniška zaloge šolskih in pisarniških potrebščin.

Lastna zaloge ljudskošolskih zvezkov in vseh tiskovin za urade.

Nagrobni venci in traki.
Dopisnice savinjskih planin in druge.

Solidno blago. Nizke cene. Točna postrežba,

Klavirje, pijanine in harmonije dvorni tvrdki Bösendorfer, H. Heitzman (najboljši pianini), Steizhauer in Hörigel (amer. harm.), vse vrste glasbenega orodja, strun in sedno zapris.strokovnjak.

A. Breznik, Kongresni trg št. 15 („Zvezda“, nasproti nunske cerkve). Svarim pred nakupom event. falzifikatov ali slabega blaga, zlasti ker dobi pri 15 kron

prvovrstni instrument gori imenovanih slovitih tvrdki z resučno 10letno garancijo. Kdor si izposodi pri meni klavir, postane tudi lastnik istega dočim je dosegla namenska višina kupnine. Velikanska zaloge najb. violin, harmonik, citer, tamburic itd. po najnižjih cenah. Zamenjava v najugodnejša. Ugleščevanje in popravila točno in ceno.

968

E 130/13

8

Dražbeni oklic.

Po zahtevanju Frančiška Scharlach, posestnika v Veračah, zastopanega po dr. Rihardu Zirngast, odvetniku v Kozjem, bo

dne 25. julija 1913 dop. ob 9. uri

pri podpisani sodniji, soba št. 6, dražba sledičih nepremičnin: 1. VI. št. 62, 123, 124, 346, 381 in 392, k. o. Virštanj, obstoječih iz gostilne z mesarijo, gospodarskega poslopa, vinogradov, sadosnikov, potem iz njiv in gozda, skupno s pritiklinami: opravo za stanovanje, gostilno in mesarijo, kakor tudi gospodarsko orodje. 2. VI. št. 198, k. o. Virštanj in vl. št. 114, k. o. Dobležič, obstoječih iz viničarje in vinogradov s stiskalnico (prešo) in 3 gantnarji. 3. VI. št. 95 in 315, k. o. Verače, obstoječih iz njiv, travnika in gozda. 4. VI. št. 220, k. o. Verače, obstoječe iz travnika, in sicer vsaka skupina za sebe ali pa vse 4 skupine skupaj. Nepremičninam, skupno s pritiklinami, ki jih je prodati na dražbi, je določena sledična vrednost: k 1. na 22.994 K; 2. na 3.950 K, 3. na 1.720 K in 4. na 450 K. Najmanjši ponudek znaša, in sicer za 1. 15.329 K, za 2. 2.633 K, za 3. 1.156 K in 4. 300 K, ali vse skupaj za 19.418 K. Pod tem zneskom se ne prodaja.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičajo nepremičnin, (zemlje-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene izpiske itd.) smejo biti, ki žele kupiti, pregledati pri podpisani sodniji, v sobi št. 3 med opravljenimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je treba pri sodniji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe naznani, ker bi se sicer ne mogle več uveljaviti glede nepremičnin samih.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičinah pravice ali bremena, ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišu podpisane sodnije, niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnija v Kozjem, oddelek II., dne 19. aprila 1913.

P o z a r.